Jaargang 110. Vrijdag, 3 October 1851. No. 79.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Deze Courant wordt uitgegeven des Dingsdags *en* Vrijdags. *De abonnements-prijs voor den jaargang* 1851 *is f* 8—32, *en* franco *per post f* 9—36; *voor het vierde kwartaal f* 2—08 *en per post f* 2—34.

RAADSVERGADERING:
Maandag den 6den October 1851, des voormiddags te elf uur.

Attestatien de Vita.

Wordt geadverteerd, dat tot het afgeven der ATTESTATIEN DE VITA, ter bekoming zoowel van BURGERLIJKE als MILITAIRE PENSIOENEN, op den 1sten October 1851 verschenen, in een der Vertrekken van het Raadhuis dezer Stad zal worden gevaceerd, des voormiddags van 10 tot 1 uur, op de volgende dagen, als:

1) Voor de BURGERLIJKE en KERKELIJKE, benevens MILITAIRE OFFICIEREN en GEPENSIONEERDE WEDUWEN, op MAANDAG en DINGSDAG den 6den en 7den October 1851;

2) Voor de GEPENSIONEERDE ONDEROFFICIEREN en verdere MANSCHAPPEN, op WOENSDAG den 8sten October 1851.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 29 September.

Wij vernemen, dat bij de met den 1sten Oct. ingevoerde tolregten, ook der Hollandsche vlag gelijke voordeelen zijn toegestaan als aan anderen.

— Pruissen bezit thans vijf hoogere instellingen voor het onderwijs in de landhuishoudkunde, 10 scholen voor landbouw, 7 scholen voor vlasbouw, 6 spinscholen en 45 model-pachthoeven, 300 landhuishoudkundige maatschappijen en vereenigingen.

In Hannover heerscht nog al spanning. Het gerucht zegt en vindt geloof, dat de Koning zich niet wel kan verstaan met zijne ministers over de wijzigingen, welke de inrigtingen op het bestuur van den Staat zouden behooren te ondergaan, en dat de genoemde bewindslieden hun ontslag hebben verlangd.

Reeds beweren de warme vrijzinnigen, dat ook in Hannover de weg, die bij de constitutie aangewezen is ter verbetering van dezelve, niet zal worden gevolgd, en dat men aldaar hetzelve zal zien gebeuren als in Keur-Hessen.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 29 September.

De onderzeesche telegraaf is thans voltooid, en aanhoudend worden over en weder berigten naar den Franschen en Engelschen wal overgemaakt. Ook heeft eene electrieke vonk, langs den kabel van Dover geloopen, te Calais een stuk geschut afgestoken. De beide einden van den kabel, waarmede nu slechts voorloopig is gewerkt, zullen nu voor duurzaam gebruik worden ingerigt. Zoodra de telegrafische gemeenschap tusschen de beide landen geregeld was, heeft men het verblijdende berigt daarvan aan H. M. de Koningin en den hertog *van Wellington* gezonden.

— De groote tentoonstelling is Zaturdag door 20,236 en heden tot 2 uur door 62,059 personen bezocht. Eergisteren is nog in het gebouw aangebragt een blok gouderts uit Californië, waarvoor den eigenaar reeds eene som van 3250 £ is geboden. — Ook van het pas ontdekte Australische goud zijn reeds monsters ten toon gesteld.

De aannemers van het gebouw hebben officiële aanzegging ontvangen, om na den 11den Oct. een begin te maken met de wegruiming van hetzelve.

— De beroemde Amerikaansche romanschrijver *James Fenimore Cooper*, die reeds sedert eenigen tijd ongesteld was, is op den 14den Sept., in den ouderdom van 62 jaren te Cooperstown overleden.

— Den 25sten dezer had te Manchester eene meeting plaats, om te beraadslagen over de aanstaande hervorming van het kiesstelsel. Er waren zes- à zevenduizend personen vergaderd, waaronder vele handwerkslieden en ook eenige parlementsleden, terwijl andere leden, als de heeren *Hume* en *Cobden*, geschreven hadden, tot hun leedwezen de vergadering niet te kunnen bijwonen. De heer *George Wilson*, vroeger president van het anti-graanwetverbond, zat voor en voerde het eerst het woord.

Het laatst voerde de heer *W. J. Fox*, lid van het parlement, het woord. De geest van het parlement, zeide hij, was inderdaad niet de geest van het Britsche volk. Het parlement was met groote toerustingen voor land- en zeekrijg ingenomen, en verviel in uitbundige geestdrift, wanneer een gelukkig krijgsbevelhebber een' veldslag won en pensioenen en titels behaalde; het volk reikhalsde naar die broederschap der volken, welke van de zwaarden ploegscharen smeedde. Het huis der gemeenten bewilligde gedachteloos millioenen schats; het volk wilde strenge zuinigheid in de aanwending der zuur opgebragte penningen. De heer *Fox* gaf ook te kennen, dat men niet bezorgd behoefde te zijn voor het behoud van het koningschap, het hoogerhuis en de staatskerk, want dat deze instellingen, zoolang zij wezenlijk nuttig voor het volk waren, zich zelve wel zouden in stand houden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 September.

Eergisteren heeft in eene der zalen van het stadshuis eene bijeenkomst van rattenjagers plaats gehad, daar thans het tijdstip gekomen is, waarop men het meest door het bedoelde gedierte geplaagd wordt. Deze zitting heeft de volgende bijzonderheden opgeleverd: 1) het aantal der in 1850 vernielde ratten, wier staarten op het stadshuis gedeponeerd zijn, bedraagt 144,331; — 2) de zoogenoemde Oostersche rat heeft bijna geheel de hoofdstad verlaten, en is voor zijn vijand den Noorweegschen rat bezweken; — 3) heeft men op grond van onderzoekingen en waarnemingen berekend, dat er nog omstreeks een millioen ratten te Parijs aanwezig moeten zijn. Ten slotte is met bijna eenparige stemmen besloten, dit jaar de nicotine te gebruiken als middel, om de ratten te vernielen.

— Uit Lyon wordt gemeld, dat de moordenaar *Jobard* niet het minste berouw aan den dag legt over het door hem gepleegde schrikkelijk misdrijf. Uit zijne afgelegde bekentenissen blijkt, dat hij eerst een manspersoon heeft willen vermoorden, doch daarvan heeft afgezien, omdat hij vreesde, dat de kleederen tegenstand zouden bieden, en hij er mitsdien niet in zou slagen, om zijn slagtoffer terstond doodelijk te treffen; — dat hij daarna tot het besluit is gekomen, om eene vrouw te dooden, en te eerder daartoe is overgegaan, omdat, volgens hem, de vrouwen godsdienstiger zijn dan de mannen, en het toeval hem misschien eene vrouw kon doen aantreffen, die in eenen toestand van boetvaardigheid verkeerde en gerust den dood kon te gemoet gaan.

— Zoo als uit Engeland is medegedeeld, heeft de minister *Palmerston* onlangs op een' maaltijd te Tiverton eene toespraak aan de kiezers gehouden. Hetgeen door dien staatsman gezegd is, heeft hier zeer de algemeene aandacht getrokken, en de gematigde hoofdorganen vermeenen, dat vooral degenen, die steeds droomen van vooruitgang en volks-ontwikkeling, niet te zeer de door lord *Palmerston* gesprokene woorden kunnen ter harte nemen.

De algemeene tentoonstelling heeft weder een der onderwerpen der redevoering van lord *Palmerston* uitgemaakt. Volgens de schrijvers van het *Journal des-Débats*, wordt die tentoonstelling teregt aangemerkt als eene der gewigtigste gebeurtenissen der nieuwere geschiedenis. Londen toch is de verzamelplaats geweest van al de volken der aarde, die zich derwaarts hebben begeven, niet alleen om de voortbrengselen hunner nijverheid te zien, maar ook om de beschaving te bewonderen van het land, 't welk men boven andere met den naam van „het waarachtige vrije land" kan bestempelen. Lord *Palmerston* had het volste regt om met nationalen trots te verkondigen, dat hetgeen door de vreemdelingen het meest is bewonderd te Londen, was: *de zegepraal der orde te midden van de vrijheid.* Zij zagen er noch bezetting noch staande legermagt; er was noch staat van beleg noch sabels, bajonetten of gensdarmes, maar slechts eenige „*police-men* van kleine staven voorzien, die ijveriger in de weer waren om de reizigers te helpen, dan om hen te bespieden en na te gaan.

De genoemde schrijvers zeggen, dat deze voorstelling volkomen waarheid behelst en dat lord *Palmerston* met het volste regt de instellingen van zijn land op dien grond kon verheffen.

Van den 29sten. Op het Elysée-National schijnt men de toekomst met groote bezorgdheid te gemoet te zien, en de aanhangers van den heer *Lodewijk Napoleon*, zijn steeds in het onzekere, omtrent hetgeen hun te doen of te laten staat. De warme Bonapartisten verlangen, dat men onmiddelijk tot afdoende maatregelen zal overgaan, op grond dat, zoodra de Wetgevende Vergadering weder vergaderd zal zijn, de tijd daartoe zal zijn voorbijgegaan.

De meer omzigtige Bonapartisten houden steeds vol, dat men niets moet doen, want dat men in 't minst niet zeker is van de ondersteuning der troepen. De voorzitter zelf laat zich in 't geheel niet uit. Niemand weet, wat men eigenlijk aan hem heeft. Velen zijner vrienden vinden dit weinig bemoedigend voor de algemeene belangen der bonapartistische partij.

— *Kossuth* is den 26sten Sept. op de *Mississipi* te Marseille aangekomen. Hij verlangt zijne reis door Frankrijk voort te zetten. Den 27sten Sept. wachtte men te Marseille het antwoord van den minister van binnenl. zaken op dit verlangen met den telegraaf, maar men gelooft niet dat het toestemmend zal luiden.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 September.

De beruchte danseres *Lola-Montes* laat in Brussel veel van zich spreken. Na in den schouwburg te zijn uitgefloten, heeft zij eene uitnoodiging ontvangen, namens den ondernemer van de zoogenoemde Hippodrôme, om, tegen een billijk loon, eenige malen op te stijgen te paard, onder aan eene luchtballon. *Lola-Montes* heeft den zaakgelastigde van dien ondernemer op eene vervaarlijke wijze uitgescholden; gevraagd, of hij wel wist, dat zij was gravin *van Lansfeld*, grootkruis der orde van *Maria-Theresia;* dat zij toegang had in de paleizen der Koningen, en in betrekking stond met vele hooggeplaatste personen in Europa? — De toorn van *Lola-Montes* is ten laatste zoo zeer toegenomen, dat de omstanders haar niet dan met moeite hebben kunnen terughouden van het plegen van gewelddadigheden ten aanzien van den zaakgelastigde, die ziende, dat *Lola*, bij gebrek aan ander wapentuig, eene zilveren tafelvork opnam, het geraden heeft geoordeeld, om zich in allerijl uit de voeten te maken. Dit tooneel heeft plaats gehad in het hotel de Suéde, ten aanhoore van eene menigte personen, die op het ongewone rumoer waren toegeschoten.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 29sten September.

In de vergadering van heden zijn ingekomen eenige in de vorige zitting onafgedaan gebleven wets-ontwerpen, als: een wets-ontwerp omtrent de gevolgen van door den militairen strafregter uitgesproken veroordeelingen bij herhaling of wanbedrijf; een wets-ontwerp houdende de begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1852; een wets-ontwerp omtrent het bouwen binnen zekeren afstand van vestingwerken. Nog zijn ingekomen twee wets-ontwerpen tot naturalisatie van even zooveel personen, en rekwesten, ten einde bij de voordragt voor de vacature in de Algemeene Rekenkamer in aanmerking te komen, van de heeren mr. *E. J. Lewe van Middelstum*, te Middelstum; *F. E. W.* baron *van Ittersum*, te 's Hage; *A. van Tonderen*, te Deventer; *H. Hofman van Hove*, te Rotterdam, en jhr. mr. *W. G. Hovy*, te Zwolle.

Nadat de wets-ontwerpen tot wijziging der wetten betreffende de pensioenen bij de zee- en landmagt met algemeene stemmen waren aangenomen, is de vergadering overgegaan tot het vaststellen bij loting van den tijd van aftreding van die leden, voor wie die tijd niet is aangewezen bij de kieswet.

De uitslag van die loting is geweest, dat in 1852 zullen aftreden de heeren: *Westerhoff*, *van der Veen*, *Ypeij*, *Huguenin*, *Groen van Prinsterer*, *van Hoëvell*, *van Zuylen van Nijevelt*, *Mackay*, *Dommer van Poldersvelt*, *Engelen*, *van Golstein*, *van Hasselt*, *Smit*, *Godefroi*, *Stolte*, *van Hall*, *Gevers van Endegeest*, *van der Linden*, *Poortman*, *Hoffman*, *Boreel van Hogelanden*, *Blussé*, *Slicher van Domburg*, *L. D. Storm*, *Gouverneur*, *Bots*, *Borret*, *de Lom de Berg* en *de Poorter;*

in 1854 zullen aftreden de heeren: *Zijlker*, *van Heiden Reinestein*, *Dirks*, *Jongstra*, *Sloet tot Oldhuis*, *de Man*, *Dullert*, *van Lynden*, *van Nispen van Sevenaer*, *van Walcheren*, *van Doorn*, *van Akerlaken*, *de Mooraaz*, *Provó Kluit*, *Heemskerk*, *Taets van Amerongen*, *Metman*, *Wintgens*, *Baud*, *Schooneveld*, *Lotsy*, *van Eck*, *Meeussen*, *Jespers*, *van der Heijde*, *de Limpens*, *van Wylick* en *Luijben.*

'S GRAVENHAGE, 29 September.

Wij vernemen, dat Z. K. H. Prins *Frederik der Nederlanden* binnen weinige dagen (waarschijnlijk Dingsdag) naar Londen vertrekken zal. De afwezigheid van Z. K. H. zoude echter niet van langen duur zijn.

— Z. Exc. de minister van financiën heeft, op gevraagde inlichtingen, beslist, dat de stukken, door de benoemde gemeenteraden nevens hunne geloofsbrieven over te leggen, bedoeld bij art. 17 der gemeentewet, moeten gezegeld zijn en, met uitzondering van het geboorte-extract, tevens geregistreerd.

— De vroeger aangekondigde harddraverijen, door ons Stedelijk Bestuur uitgeschreven, zijn in de Maliebaan gehouden. Die harddraverijen hebben volkomen aan de verwachting voldaan. Eene talrijke menigte, zoo uit deze residentie als van elders, woonde dit feest bij. Zoowel des morgens als des middags hebben 19 paarden aan den wedstrijd deel genomen. Des morgens werd de prijs behaald, door *A. Houtman*, met eene bruine merrie, toebehoorende aan den heer *A. van der Hoop* te Amsterdam, en de premie door *L. van Vliet*, met de *Prinses*, zijnde een zwarte bles, toebehoorende aan *H. van der Beek* te 's Gravenhage. — Des middags is de prijs verkregen door *K. Wybinga*, met eene bruine langstaartmerrie *het Haasje*, van den heer *Barneveld* te Leeuwarden, en de premie door *A. Houtman*, met de bruin bles langstaart merrie *Aafke*, van den heer *A. van der Hoop* te Amsterdam.

— Te Vlissingen worden gereed gemaakt, om in October a.s. te vertrekken, de schepen van oorlog *Prins Frederik der Nederlanden*, naar de Westkust van Zuid- en Noord-Amerika rond Kaap Hoorn; alsmede de korvet *Sumatra*, naar de Middellandsche zee, Alexandrië, Smirna, Konstantinopel, Athene, Triëst en Venetië; — terwijl het fregat *Prins van Oranje*, den 18den dezer te Plymouth binnengeloopen, na terugkomst, bestemd wordt voor eene reis naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika.

— In de vorige week is in de fabrijk van de heeren *L. J. Enthoven en Co.* alhier met het beste gevolg gegoten het beeld *van Rembrandt*, dat ter zijner eere te Amsterdam zal worden opgerigt. Het geheel weegt tusschen de 7 en 8 duizend N. ponden. De werklieden in genoemde fabrijk zijn bij gelegenheid van het met zoo gunstigen uitslag gieten van het beeld feestelijk onthaald.

AMSTERDAM, 20 September.

Eergisteren avond arriveerde alhier, per laatste spoortrein, Z. M. de Koning van Wurtemberg met gevolg, komende van 's Hage. Z. M. is aan het *Hôtel des Pays-Bas* afgestapt, heeft daar den nacht doorgebragt, en is gisteren morgen met den eersten trein langs den Rijnspoorweg weder vertrokken.

— Naar men verneemt, is door de raadkamer van het provinciaal geregtshof alhier de teregtstelling van den banketbakker *A.* bevolen. Zijne overbrenging uit de gevangenis naar zijn huis, waarvan het gerucht dezer dagen is verspreid, heeft niet plaats gehad.

— Bij besluit van den 23sten September heeft de President der Fransche republiek den kapitein *Pulster*, bevelvoerder van het Nederlandsche galjoot-schip *Nijverheid*, eene gouden eere-medaille der tweede klasse toegewezen, ter zake van het, op den 27sten Aug. l.l., bij zeer holle zee aan boord nemen, verzorgen en den 2den Sept. te Bayonne aan wal brengen van het volk uit het brandende Fransche vaartuig *la Joséphine.*

— Den 25sten September is eene proef met het door den heer *Alberdingh* uitgevonden horizontaal windwerk te Zaandijk genomen en heeft in toepassing op een kleinen watermolen volkomen aan de verwachting beantwoord. De uitslag kwam daarop neêr, dat bij de windstilte op dien dag de wiekenmolen van 12 Amst. voeten vlugt, welke vroeger op dit waterwerk stond, bepaald *niet* zou gewerkt hebben, terwijl de molen van den heer *A.*, met een draaiwerk van 6 Amst. voeten, het water flks uitwierp. In den daarop volgenden nacht heeft die molen gedurende den tijd van 6 uren, dat men hem heeft laten werken, den geheelen polder drooggemalen. Niet alleen om de kracht, maar ook om het gemak, daar hij nimmer op den wind behoeft gesteld te worden, wordt die molen voor de waterwerken bijzonder geroemd.

Van den 1sten October. Men verneemt, dat gisteren nacht schipper *K. Gort*, voerende eene praamschip geladen met turf, op de hoogte van Marken door de Hamburger stoomboot van hier is overzeild en met behulp van vier vaartuigen masteloos en in ontredderden staat is binnengebragt. Dit is sedert 14 dagen het tweede ongeluk op de Zuiderzee voorgevallen.

UTRECHT, 26 September.

De benoeming tot officier van gezondheid 1 kl. van den heer dr. *J. H. van den Broek*, officier van gezondheid 2de kl. en leeraar in de natuur- en scheikunde bij 's rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen alhier, zoude, naar men uit goede bronnen verneemt, veelal geschied zijn om te voorkomen, dat men dien kundigen natuur- en scheikundige niet uit zijne tegenwoordige betrekking zoude rukken, ten gevolge het aan hem, naar men wil, gedaan aanbod, om te worden benoemd tot professor in de natuur- en scheikunde bij het koninklijk athenaeum te Maastricht, ontstaan door het vertrek van den heer *van Kerckhoff*, als professor naar de hoogeschool te Groningen.

MIDDELBURG, 28 September.

Bij arrest van het provinciaal geregtshof van Zeeland van gisteren is in allen deele bevestigd het vonnis der regtbank te Zierikzee, geslagen den 22sten Julij 1851, in de zaak van *Eylert Meeter*, schrijver, wonende te Rotterdam, en *Pieter de Looze*, boekdrukker en uitgever van den *Zierikzeeschen Nieuwsbode*, wonende te Zierikzee, en is alzoo *Pieter de Looze*, overeenkomstig de pleidooijen en conclusiën van zijnen advokaat, mr. *A. F. Sifflé*, ook in hooger beroep, van alle medepligtigheid aan laster, in een gedrukt en verspreid geschrift, vrijgesproken.

LEEUWARDEN, 1 October.

In den laten avond van gisteren heeft hier eene belangrijke diefstal plaats gehad. Een reiziger in goud- en zilverwerken bevond zich bij een koopman in dat vak, in de Breedstraat woonachtig, en had, na zijne waren ter bezigtiging te hebben aangeboden, die in 2 kistjes weggesloten, eenen bediende op den, tot dat einde voor de deur staanden kruiwagen laten brengen.

Bij het vertrek ontdekte men echter tot niet weinig schrik, dat een der kistjes van den wagen, die een oogenblik zonder opzigt waren gelaten, was weggestolen. De ijverigste nasporingen werden onmiddelijk door de politie in het werk gesteld, om den dader of de daders van deze brutalen diefstal te ontdekken, zonder dat die tot dusverre nog met gunstig gevolg zijn bekroond.

De gestolene voorwerpen bestonden in gouden broches, halssloten, armbanden, oorbellen, boekknippen, boeksloten, vestkettingen, leontines, vingerringen, enz., en hadden, zoo men zegt, eene gezamenlijke waarde van meer dan *f* 5000.

ASSEN, 30 September.

Voorshands valt over het algemeen de hoeveelheid wild in dit gewest niet toe; in sommige plaatsen zijn de patrijzen zeer schaarsch, doch op andere weder meer overvloedig; hazen worden er niet zoo vele aangetroffen als andere jaren, doch men denkt, dat dit beter zal worden, daar door het tegenwoordige drooge weder de hazen veelvuldige gelegenheid hebben, om zich in sloten en laagten te verbergen. De prijs der hazen is alhier *f* 0.80, *f* 0.90 à *f* 1, die der patrijzen *f* 0 30.

MEPPEL, 27 September.

Heden heeft plaats gehad de tweede algemeene vergadering van deelhebbers in de Drentsche kanaalmaatschappij. Vertegenwoordigd werden 411 aandeelen, te zamen uitbrengende 91 stemmen. Na opening der vergadering werd het verslag gelezen met bijvoeging, dat sedert het vaststellen van hetzelve het maatschappelijk kapitaal, door nieuwe deelneming, met *f* 71,000 is vermeerderd. Door den voorzitter werd benoemd eene commissie, om de aangeboden balance meer in hare bijzonderheden na te zien, en werden daartoe verzocht de heeren *H. H. A. Sluis*, *A. H. Witsenborg* en *J. Semler.* Na uitgebragt rapport en overweging van hetzelve, werd de voorgedragene balance goedgekeurd en vastgesteld. Deze balance bevatte in zich eene winst- en verliesrekening, welke sloot met eene winst van *f* 4001.83, voortvloeijende uit de rente van belegde gelden en het provinciaal subsidie, na aftrek van alle kosten van beheer. Hieruit werd besloten tot uitkeering van een dividend in evenredigheid van 4 procent per jaar van het gestorte kapitaal. Voorts is aangenomen een voorstel van commissarissen, dat de termijn, bij art. 4 der statuten toegestaan, om alsnog aandeelen te plaatsen tot het maximum van het maatschappelijk kapitaal, met bewilliging des Konings, worde verlengd tot den 24sten October 1852. Dit maximum bedraagt *f* 650,000, de bestaande deelneming *f* 591,000, bij gevolg mogen er nog, zonder wijziging der statuten, 59 aandeelen worden uitgegeven. Als plaats van bijeenkomst voor de volgende vergadering werd de stad Meppel aangewezen. *(Dr. Ct.)*

GRONINGEN, 2 October.

Naar men verneemt, zal op aanstaanden Donderdag, des morgens te 11 uur, de hoogleeraar F. Z. ERMERINS, rector magnificus onzer Hoogeschool, op de gewone wijze het rectoraat overdragen aan den hoogleeraar W. A. ENSCHEDÉ. Deze plegtigheid zal plaats hebben in het groot auditorium van het Akademiegebouw.

— Gisteren had alhier eene openlijke vergadering plaats van het *Genootschap ter bevordering der natuurkundige weten-*

schappen en het departement *Groningen* der maatschappij *Tot nut van 't algemeen*, tot vereering der nagedachtenis van mr. Th. van Swinderen. Deze plegtigheid, waarbij een zeer groot aantal leden van beide instellingen met hunne dames was opgekomen, werd ook vereerd met de tegenwoordigheid van vele naastbestaanden van den overledene, welke daartoe uitgenoodigd waren.

Werden in de met floers behangen zaal, door de muzijk en de gedachte aan de oorzaak dezer bijeenkomst, de aanwezigen reeds tót diepen ernst gestemd, in hooge mate gevoelde men dien indruk toen de begaafde redenaars, Prof. J. Baart de la Faille en Mr. A. Modderman, herinnerden, hoe zeven maanden geleden, van dezelfde, toen feestelijk versierde, plaats het woord gevoerd was door hem, over wien nu gesproken werd.

Toenmaals nog vrij gezond, verheugde hij zich van ganscher harte en openbaarde hij zijne blijdschap bij de viering van het vijftigjarig bestaan eens genootschaps, 't welk aan hem èn oorsprong èn opkomst èn bloei verschuldigd is; — zes weken later bragten vele zijner vroegere toehoorders zijn stoffelijk overschot naar het graf. Was het eene moeijelijke taak, van Swinderen, die meer wèl deed dan schitterde, naar verdienste en waarheid te schetsen, toch slaagden de genoemde sprekers hierin uitnemend, toen zij, zonder eene zijner deugden te vergrooten of hem hoedanigheden toe te kennen die hij niet bezat, hem schilderden als den onvermoeiden hoogleeraar, den stichter of ijverigen bevorderaar van vele geleerde en nuttige instellingen, den hoeksteen van het lager onderwijs, vooral in dit gewest, en, wat zeker niet het minste moet gerekend worden, den echt godsdienstigen mensch, den milden helper van weduwen en weezen, den steun van ongelukkigen, den voorstander der inrigtingen van weldadigheid, den gemoedelijken en nuttigen burger. — Aan allen, die bij deze plegtigheid tegenwoordig waren, zal voorzeker nog langen tijd dit beeld van van Swinderen juist zoo als hij was, levendig voor den geest staan.

— Onder de vele inrigtingen, die van tijd tot tijd in deze stad worden tot stand gebragt tot verbetering en verfraaijing van dezelve, bekleedt het Armenhuis der Ned. Herv. gemeente eene eerste plaats. Dit gesticht, namelijk, staande aan den Steentilpoortenwal, nabij de poort, is nu, voor zoo ver wij weten, zijne voltooijing genaderd, en ingerigt tot een gasthuis voor de diakenie dier gemeente.

In 1845 werd aan den regter vleugel een fraai gebouw geplaatst, hetwelk is ingerigt tot eene ziekenzaal, niet alleen ten gebruike voor dat gesticht maar ook voor de bedeelde broeders en zusters, tot deze gemeente behoorende, en wel boven voor mannen en onder voor vrouwen, doch welk gebouw in 1847 aan de achterzijde is vergroot, doordien de ruimte hiervoor niet toereikend genoeg werd geoordeeld. In 1849 werd door heeren diakenen het plan opgevat tot het doen bouwen van een dito gebouw aan de linkerzijde, hetwelk dat jaar is voltooid en in gebruik werd gebragt tot eene eigen bakkerij (die tot dusver in dat gesticht niet aanwezig was), alsmede tot eene eet- en slaapzaal voor de vrouwen, en eindelijk is in dit jaar tusschen deze beide gebouwen, voor het aldaar nog aanwezige oude gedeelte, een hoofdgebouw opgetrokken met drie verdiepingen, dat den 25sten Maart dezes jaars alhier werd aanbesteed voor de som van *f* 6900, waarvan aannemer werd L. H. Reintjes, timmerman en metselaar alhier. Dit gebouw, hetwelk thans is voltooid, en met de beide andere gedeelten een schoon geheel vormt, voldoet, naar wij vernemen, volkomen aan de verwachting, en doet het gesticht in doelmatigheid aanmerkelijk stijgen.

— Heden zijn door de arrondissements-regtbank alhier de beide personen beregt, die sedert de maand Augustus l.l. alhier in arrest waren wegens mishandeling van een arbeider te *Noordhorn*, bij gelegenheid der aldaar gehoudene harddraverij — Een hunner is bij gebreke aan genoegzaam regterlijk bewijs vrijgesproken; de andere is veroordeeld tot gevangenisstraf van drie maanden.

Voorts is heden morgen door de arrond.-regtbank uitspraak gedaan in de zaak van T. Pruis, R. Uges, H. J. Bleeker en H. H. Tuut, — R. Evenhuis, G. Palmen en D. Groenhuis, als beschuldigd van arglistig te hebben weggenomen eenige hoeveelheden gootmodder, asch, straat- en huisvuilnis, toebehoorende óf aan de stad Groningen óf aan de personen door wie of namens wie die speciën in bakken, vaten en andere bergmiddelen waren geplaatst, en hen te dier zake, met uitzondering van Hindrik Harms Tuut, die van zijne te last gelegde beschuldiging is vrijgesproken, veroordeeld tot eene gevangenisstraf ieder voor den tijd van één jaar en hoofdelijk in de kosten van het regtsgeding, ten behoeve van den Staat.

Ook in de volgende week zullen, naar men verneemt, op nieuw vier personen wegens soortgelijke feiten teregtstaan.

Gisteren werd behandeld de zaak van J. G. G., voerman te dezer stede, beschuldigd van zonder de daartoe vereischte vergunning nabij het Boterdiep een' drekstoep te hebben aangelegd. Onderscheidene buren klaagden bitter over den daardoor hen veroorzaakten overlast en benadeeling van gezondheid. Volgens sommige opgaven moet gemelde G. ter dier plaatse in drekstoffen eene aanmerkelijke geldswaarde hebben bijeengebragt, men sprak zelfs van eene som van *f* 1000—00.

— Zoo als ons wordt berigt, is sedert eenige dagen door het bestuur van de R.-Katholijke gemeente alhier, aan de leden dezer gemeente rondgezonden eene circulaire, met het doel, om even als vroeger in den aanstaanden winter eene verloting van voorwerpen alhier te houden, en wel zonder nieten, geheel ten voordeele der armen dezer gemeente. De leden worden in bedoelde circulaire ten vriendelijkste uitgenoodigd, om deze verloting door het inzenden van voorwerpen te willen helpen ondersteunen.

— Op de thans in druk verschenen stadsbegrooting is als zuiver saldo van de stedelijke mestinrigting gebragt eene som van *f* 7000—00, terwijl vroeger dit saldo bedroeg *f* 12000—00.

— Men verneemt, dat ds. van Gennip, van Ooster-Nieland, beroepen is naar *Wons* en *Engwierum*.

— Daar het nieuw gekozen lid van den gemeenteraad te *Zuidbroek*, de heer W. C. Wildervank, voor die betrekking had bedankt, heeft op den 26sten Sept. eene nieuwe keuze plaats gehad, en is met volstrekte meerderheid van stemmen ingekozen mr. R. Feith, notaris aldaar.

Bij de tweede vrije stemming te *Ezinghe*, gehouden op den 30sten September j.l., heeft niemand de volstrekte meerderheid erlangd; er moet worden herstemd over E. J. Olthoff, E. K. Wiersema, P. J. Hamming en J. K. Wieringa, welke herstemming bepaald is op den 10den October.

Wijders moet er ten derdenmale eene vrije stemming plaats hebben, doordien K. J. Sikkens en P. J. de Vries, welke bij de herstemming waren verkozen, die benoeming niet hebben aangenomen, en welke herstemming bepaald is op den 17den October.

Bij de herstemming zijn te *Hoogezand* tot leden des gemeenteraads verkozen, de heeren: J. D. Boerma, te Kalkwijk (oud lid); A. Kempinga, te Kropswolde; R. U. Reinders, te Martenshoek (oud lid); Oomke Bos, te Westerbroek; J. Veenhoven, Hz., te Hoogezand, en L. J. Boerma, te Windeweer.

— Men meldt, dat Donderdag l.l. aan de arrondissements-regtbank te *Appingedam* is geveild en verkocht het armhuis der Hervormde gemeente te Westeremden, voor eene som van *f* 100, met de kosten, ten bedrage van *f* 201, ten gevolge van een vonnis tegen die gemeente gewezen en door den hoogen raad bevestigd, tot terugbetaling aan de Hervormde gemeente van Stedum van door haar verleenden onderstand aan een persoon, in eerstgemelde gemeente te huis behoorende.

— In de gemeente *Termunten* is dit jaar gekollekteerd voor het fonds ter aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst in ons Vaderland de som van *f* 21.47½.

— Men schrijft ons uit het *Westerwoldsche*: „Even als elders, is ook alhier in de afgeloopene week het wild op eene onaangename wijze in zijne rust gestoord. Vele jagers keerden 's avonds met gevulde weitasch huiswaarts, waaronder G. Meijer, van Wedde, die het geluk had, op den eersten dag 18 patrijzen en 6 hazen te schieten; een bewijs, dat de velden alhier nog al tamelijk waren voorzien."

— Wij vernemen, dat op last van den heer burgemeester van *Peize*, op den 30sten Sept. door den veearts Titema eene der beide koeijen, toebehoorende aan T. Hoiting van Roden, die tegen den wil van genoemden burgemeester in den omtrek van Peize in de weide gebragt waren, ten gevolge van longziekte is afgemaakt.

De andere koe is op bevel van genoemden burgemeester, onder gepaste voorzorgen dadelijk van daar gebragt. Des anderen daags is ook dit beest, hoewel oogenschijnlijk gezond, te Roden geslagt.

Wij prijzen de ijverige bemoeijingen des burgemeesters van Peize en allen, die hem behulpzaam zijn in het nemen van tijdige en gepaste maatregelen, om de besmetting der verderfelijke ziekte in die gemeente zoo veel immer mogelijk tegen te gaan.

— Bij besluit van den 29sten September l.l. heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot burgemeester der gemeente Leeuwarden, in de plaats van mr. J. H. van Boelens, vroeger eervol ontslagen, te benoemen mr J. H. Beucker Andreae, in te gaan den 1sten October.

Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1852.

I.	Huis des Konings	*f*	800,000.00
II.	De Hooge Collegien van Staat en het Kabinet des Konings	„	573,956.00
III.	Departement van Buitenl. zaken	„	485,075.00
IV.	Departement van Justitie	„	2,324,021.00
V.	Departement van Binnenl. zaken	„	4,874,282.62
VI.	Dep. v. d. zaken d. Herv. eered. enz.	„	1,656,382.70½
VII.	Dep. v. d. zaken der R. Kath. eered.	„	554,345.68½
VIII.	Departement van Marine	„	5,475,313.33
IX.	(A. Nationale Schuld	„	36,162,487.89
	(B. Departement van Financiën	„	6,278,186.60
X.	Departement van Oorlog	„	10,400,000.00
XI.	Departement van Koloniën	„	117,885.40
XII.	Onvoorziene Uitgaven	„	100,000.00
	Totaal	*f*	69,801,936.23

De raming van 's rijks middelen en inkomsten voor het dienstjaar 1852, bedraagt *f* 71,473,828.13½.

Kunstnieuws.

De Schwarzbacher Kapel. — De Trom-virtuoos Schäffer—Warschay.

Zeer velen onzer lezers hebben ongetwijfeld de muzikale uitvoeringen bijgewoond van de Schwarzbacher Kapel, uit Weenen, die zich thans binnen deze stad bevindt. Ongetwijfeld ook hebben zij niet geaarzeld te verklaren, dat de opwekkende muzijk dier Kapel uitnemend wordt uitgevoerd. — In het bijzonder ook zullen de kenners hunne hulde hebben gebragt onder anderen aan den wezenlijken virtuoos op zijn instrument, de *trom*, den heer Schäffer—Warschay.

Vermits het nu iets zeldzaams is, een' trom-virtuoos te kunnen hooren, van de sterkte van dien heer, achtten wij het niet doelloos over dien kunstenaar iets over te nemen uit eenige Duitsche bladen.

Zóó luidt o. a. een berigt daaromtrent, uit *Leipzig*, van December l.l.:

„Sedert vele jaren hebben wij hier geen trommel-concert gehoord, en alle, die wij tot nu toe bijgewoond hadden, konden niet meer tot het gebied van de ware kunst gerekend worden, dewijl zij door allerlei kwakzalverijen tot een gemeen goochelspel verlaagd werden. Het was alzoo geenszins te verwonderen dat de heer Schäffer-Warschay bij het zeer talrijk opgekomen publiek een buitengewonen bijval verwierf, want hij ging niet buiten het gebied van de ware kunst, en hij verdient volkomen den naam van virtuoos. 't Is bewonderingswaardig te hooren, welke toonen hij aan dit eentoonig instrument (trommel) weet te ontlokken. Na eens hoort men weeke, zachte toonen, gelijk aan het ruischen van een zacht windje in de bladeren, dan eens diepe, doordringende treurtoonen, dan eens enkele krachtige, door merg en been dringende slagen, die steeds sneller en sneller op elkander volgen, en eindelijk in een' maalstroom (roffel) overgaan, die gelijk eene alles met zich voortsleurende orkaan door de lucht bruist. De kunstenaar weet zóó veel variatie in zijn spel te brengen, dat hem onwillekeurig bewondering moet ten deel vallen."

Een berigt van dit jaar, uit *Leipzig*, zegt o. a. het volgende:

„Wie is Schäffer-Warschay? Een trommelslager, zoo als ik van mijn leven nog niemand gehoord heb, alhoewel ik te Leipzig in de gelegenheid was den tamboer-majoor te hooren, die tegelijk 21 trommels sloeg. Die zich op het concert bevonden heeft, door den heer S. W. gegeven, zal kunnen getuigen dat ik niets overdrijf. Naauwelijks kan men gelooven, dat aan een gespannen kalfsvel zulke toonen kunnen ontlokt worden. Ik wil niet spreken over de trommelschool, die alléén het hooren waardig is, noch over de roffels, die bruisen als een orkaan, en dan weder zacht ruischen als de zophir. Voorzeker een buitengewoon kunststuk! Maar in het belang van het publiek houd ik het noodzakelijk te vermelden, dat het velen berouwen zal: *het slagveld bij Leipzig* en *'t Hongaarsch Heimwee* niet gehoord te hebben. Ik spreek uit ondervinding."

(De heer Warschay heeft zich overigens ook als componist reeds gunstig doen kennen, en nog onlangs is door hem gecomponeerd „*Magyar Baratsay*" (een marsch) en „*Huldiging der Schönen*" (een reismarsch), beide voor de piano forte.)

Groningen, 2 October.

Dingsdag avond werd na afloop van het beroemde paardenspel van den heer Ed. Wolhschläger alhier, ten huize van Mejufvrouw de wedw. Bontekoe, aan de Groote Markt, door den heer S. Lantinga eene buitengewone voorstelling in de buikspraak en mimiek gegeven, die door een groot aantal nieuwsgierigen met belangstelling en verwondering werd bijgewoond en bij welke gelegenheid de heer Lantinga op nieuw heeft getoond, dat hij nog steeds de zeldzame gave bezit om de lachspieren zijner toeschouwers in geene geringe mate in beweging te brengen.

De heer Lantinga, van zijnen kant hoogst voldaan over dezen zoo ruimen bijval, die hem wederom mogt te beurt vallen, heeft besloten, om in deze week nog twee zulke voorstellingen te geven. (Zie deswege de annonce hierachter.)

Kerknieuws.

Hoogeveen, 28 Sept. Naar men verneemt, heeft ds. *W. H. Kok*, leeraar bij de Chr. Afgesch. gemeente alhier, voor het op hem uitgebragte beroep te Kampen bedankt.

— Tot predikant te Jaarsveld is beroepen de kand. *B. L. Verwey*.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan den Edel Achtbaren Heer J. C. F. Baron d'Aulnis de Bourouill, *Substituut-Officier van Justitie te Groningen.*

Edel Achtbare Heer!

Eene nieuwstijding voorkomende in de Groninger Courant van l.l. Vrijdag heeft mij in één opzigt genoegen gedaan. Uit het verslag toch van eenige voor de regtbank te Groningen behandelde zaken is het mij gebleken, dat door u, in uwe hoedanigheid van ambtenaar van het Openbaar Ministerie het eigendomregt der ingezetenen op hunne huisvuilnis breedvoerig is verdedigd. Zonder mij te vleijen, in dezen eenigen invloed op uwe denkwijze te hebben uitgeoefend, zoo was het mij echter aangenaam, mijne meening door u, die met de handhaving der wet zijt belast, te zien beaamd.

Wij zullen het dus wel daarover eens zijn, dat de toestand dezer zaak, zoo als zij te Groningen *facto* was, niet overeenkomstig was met het regt. Men was gedwongen zijn eigendom aan een bepaald persoon, en nog geld daarenboven te geven. Dit geven was toch geene daad van vrijen wil, daar men dat eigendom niet ten zijnent konde bewaren en niemand anders dan die bepaalde persoon het vervoeren mogt. Men kon (en de geringere man deed dit dikwijls) wel is waar die specie op de straat of in het water werpen, doch werd men betrapt, men werd, wat op zich zelf zeer natuurlijk was, geboet, en zoo moest men of geld aan de menners of boete aan de stad betalen. Het eerste kwam dan nog voordeeliger uit. Die toestand heeft nu opgehouden. Een ieder zal nu zijn eigendom aan een ander mogen geven, deze zal het dan kunnen vervoeren, en beiden zullen, als in hun regt zijnde, bij u, als den handhaver der wet, ondersteuning vinden.

Voor u en voor mij moet zich deze zaak geheel en al in eene vraag van regt en onregt oplossen. Er zijn echter, helaas, altijd menschen, die daarmede niet tevreden zijn, maar daarenboven zich de vraag stellen: „hoe veel verdienden wij wel met het onregt?" Om de zoodanigen eenigzins gerust te stellen, zij het mij vergund, even stil te staan bij een paar opmerkingen, die in bovengemeld verslag voorkomen, en u in den mond worden gelegd.

Gij hebt er op gewezen, dat de mestinrigting aan de stad Groningen jaarlijks zuiver opbrengt *f* 12,000. Ik heb het bij eene vorige gelegenheid in het midden gelaten of dit wel de zuivere opbrengst zij, daar van de som waarschijnlijk nog de jaarwedden der opzigters enz. moeten worden afgetrokken. Wij zullen echter over een duizend gulden meer of minder niet twisten en uw cijfer als het ware aannemen. Voor die som zal, wanneer de mestinrigting geheel te niet gaat, eene nieuwe belasting noodig zijn. Men moet echter, zoo als gij schijnt te doen, niet uit het oog verliezen, dat er thans eene belasting bestaat, die in die vooronderstelling zou worden afgeschaft. Deze belasting, die men aan de menners betaalt, is zeer drukkend, daar allen, zoo wel die niets als die iets hebben, daarin moeten deelen, met uitzondering van sommige ingezetenen, die in 't genot van een riool zijn. Hoe groot nu de opbrengst dezer belasting is, is moeijelijk na te gaan. Er waren in 1840 hier ter stede 5553 huizen. Er zijn echter meer huisgezinnen. Volgens de volkstelling gedaan den 19 November 1849, bevonden zich alhier, met uitzondering der militairen en schippers, 4918 gehuwde mannen, 595 weduwenaars en 1896 weduwen, dus 7409 hoofden van huisgezinnen. Het kan echter zijn, dat sommige van dezen, bij anderen inwonende, hiertoe niet gebragt kunnen worden, waar echter tegenover staat, dat ook sommige ongehuwden op zich zelven wonen. Laat ons echter, om ons voor alle overdrijving te vrijwaren, stellen, dat het getal huisgezinnen bedraagt 7000. Hoe veel betaalt nu ieder huisgezin aan de menners? Een heeft mij gezegd: wij betalen 1 gl. per week, dus *f* 52 in het jaar. Een ander betaalt 45 cts. per week, d. i. *f* 23,40 in het jaar. Deze beide opgaven zijn echter van ingezetenen, die veel menschen in het werk hebben en dus veel meer betalen, dan een ander. Drie niet talrijke huisgezinnen, bewonende een bovenhuis, een onderhuis en eenen kelder, betalen jaarlijks, het eerste *f* 5,60, het tweede *f* 5,80, het derde *f* 2,18. Deelt men deze sommen door drie, dan komt men tot eene gemiddelde opbrengst van *f* 4,50 per huisgezin. Die som zal ook nog wel grooter zijn, dan de gemiddelde opbrengst is, maar men zal de middensom voorzeker niet te hoog stellen, indien men haar brengt op *f* 2,18 per huisgezin. Deze som zou over de 7000 huisgezinnen geven eene opbrengst van meer dan *f* 15000.

Ik heb deze middensom juist wat laag gesteld, omdat men de bestaande riolen en de weggeworpen specie in aanmerking moet nemen. Hoedanig nu ook de invloed dezer beide omstandigheden op de opbrengst zij, zoo zult gij het toch wel willen erkennen, dat, in aanmerking genomen hetgeen de ingezetenen aan de menners betalen, er van die *f* 12000, zoo al iets, te minste zeer weinig zal overblijven. Ik troost mij dus met de gedachte, dat zoo er al eene nieuwe belasting noodig mogt zijn, er te gelijk eene oude, die onwettig was en zeer onbillijk werkte, zal worden afgeschaft.

Gij toondet, blijkens hetzelfde verslag, uwe belangstelling in het lot van den geringeren man. Gij vreesdet, dat de nieuw in te voeren belasting zelfs van den geringste zoude worden gevorderd. Indien dit nu al waar was, dan zonde de geringere man daardoor niet worden benadeeld, daar hij nu ook in de aan de menners betaald wordende belasting moet deelen. Ik geloof echter, dat uwe vrees ongegrond is en die nieuwe belasting niet op de schouders van den gemeenen man zal worden gelegd. Indien men toch de begrooting van de stad Groningen inziet, dan ontwaart men, dat aan directe belastingen wordt opgebragt eene som van *f* 19,900, aan accijnsen eene som van *f* 113,000. De eerste drukken op den midden- en den gegoeden stand, de laatste drukken bijna gelijkelijk op allen, armen zoo wel als gegoeden. Men moet nu bij de *f* 113,000 nog trekken de opbrengst der bank van leening, à *f* 1350, die bijna geheel alleen op den arme drukt. Dit wordt dus eene som van *f* 114,350. De accijnsen + de bank van leening staan dus tot de directe belastingen als $5\frac{7}{10}$ tot 1. Ik geloof, dat, hoe veel overdrevens er ook moge zijn in de klagten over ons belastingstelsel, gij met het oog op het beginsel, dat ieder moet bijdragen naar zijne inkomsten (een beginsel, dat, hoe het ook in de toepassing moge falen, toch het beginsel van ieder belastingstelsel moet blijven,) wel zult willen erkennen, dat er hier ter stede geene juiste evenredigheid tusschen de verschillende belastingen bestaat, en er aan accijnsen te veel, aan directe belastingen te weinig wordt opgebragt. Zoo er dus al eene nieuwe belasting noodig ware, geloof ik niet, dat zij, liet de gemeentewet het al toe, tot zelfs van den geringste zou worden gevorderd. Uwe bezorgdheid is in dezen al te groot. Ja, wat meer is, niet alleen dat de geringere man door die verandering van eene belasting zal worden bevrijd, maar zijn arbeid zal ook worden vermeerderd. Al de specie immers, die vroeger werd weggeworpen en alleen diende om de stadswateren te verpesten, kan nu worden opgehaald en voedsel aan den arbeid geven.

Ik geloof, Edel Achtbare Heer, door dit een en ander de zoodanigen, die door uwe opmerkingen al te ongerust mogten zijn geworden, eenigzins gerust te hebben gesteld. Ik meen toch te hebben aangetoond, dat men in dezen zelfs niet de verschooning van Moor uit Schiller's treurspel kan inroepen: „Indien ik heb gezondigd, 't was niet om eene kleinigheid." Voor zoo ver wij zulks kunnen nagaan, is het toch zeer twijfelachtig, of de mestinrigting, in aanmerking genomen de aan de menners betaalde belasting, aan de ingezetenen in 't algemeen eenig voordeel opleverde. In allen gevalle leverde zij aan de geringere klasse niets dan nadeel op. Dit neemt echter niet weg, dat het misschien mogelijk is, haar, onverkort het regt van ieder ingezeten om in dezen te handelen naar goedvinden, zóó in te rigten, dat zij voordeelig werke, en dat in dat geval haar behoud wenschelijk zij. Men zal dit doel echter niet bereiken, door, zoo als in boven vermelde nieuwstijding wordt voorgesteld, de menners, in plaats van door de ingezetenen, door de stad te laten betalen. De opbrengst zal, blijft de zaak voor het overige op denzelfden voet, dan verminderd worden met de som, die nu door de ingezetenen aan de menners betaald wordt, en die, zoo als wij boven gezien hebben, zeer aanzienlijk moet zijn. Mij voorbehoudende op dit punt later terug te komen, heb ik de eer met gevoelens van hoogachting te verblijven

30 Sept. 1851.

UEd. A. Dw. Dienaar,
B. TELLEGEN.

EEN WOORD OVER DE INRIGTING VAN TUINBOUW,

bestaande bij het Departement der Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*, gevestigd te Uithuizen.

Pauperisme! Zie daar het hoofdonderwerp der tegenwoordige staathuishoudkundige beschouwingen. En geen wonder! Als een dreigend spooksel, dat steeds toeneemt in omvang en afzigtelijkheid, staat het daar voor ons in de toekomst; terwijl het ieder gevoelig hart reeds in het heden door zijn akelig beeld schokt en treft. Even als het water hier met sterker, daar met zwakker maar steeds voortdurende slagen knaagt aan de stranden, is het met het pauperisme onzer dagen in de maatschappij. Het eerste zoekt men met allerlei middelen tegen te gaan en wel niet door den stroom in eens te stuiten, maar door zijne kracht af te leiden en zoo te breken. Zou men minder handelen, waar het niet slechts een gedeelte gronds, maar een groot gedeelte des menschdoms geldt?

Krachtige stemmen hebben zich daartoe reeds dikwijls en op treffende wijze doen hooren, hetzij in vergaderingen, tot dat doel opzettelijk zamengeroepen, hetzij in die, waar de belangen des Rijks in 't algemeen of wel van eene afzonderlijke provincie in 't bijzonder werden behandeld. Wat dit laatste betreft, strekke hiervan vooral ten bewijze de motie, door den heer Blaupot ten Cate in eene der voorlaatste zittingen der Provinciale Staten ter tafel gebragt. Met bijval lazen wij het voorstel en de rede, tot ontwikkeling er van uitgesproken. Het was de geest des Evangeliums, die er in leefde en sprak! Jammer, dat de koude letter der wet (hier ligt niet ten onregte ingeroepen door een' man, dien men anders niet van onverschilligheid in dezen kan beschuldigen) de werking van dat voorstel en die rede doodde!

In gezegde rede kwam de heer ten Cate ook op de inrigtingen, die hier in de provincie tot leniging en vooral ook tot wering en voorkoming van toenemende armoede bestonden. Grootelijks verwonderde het ons, daarbij eene inrigting vergeten te zien, die vooralsnog éénig in hare soort is, namelijk die van *tuinbouw voor minvermogenden, daargesteld door het departement der Maatschappij: tot Nut van het Algemeen*, te Uithuizen, *op den 20sten Januarij* 1848.

In dat voorbijgaan meenden wij een blijk te zien, dat men over het algemeen nog weinig met die inrigting bekend is; schoon er reeds vroeger in de *Groninger Courant* van den 23sten Mei 1848, no. 41, een uitvoerig verslag van is gegeven, en het hoofdbestuur der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, door het opnemen van het reglement der inrigting, in no. 7 van den 7den jaargang 1848—1849, getoond heeft, de aandacht der overige departementen er wel op te willen vestigen.

Niet ongepast scheen het ons daarom, eens op nieuw op haar te wijzen; vooral daar nu de ondervinding de hoop heeft bevestigd, die wij er toen van koesterden.

De vraag: wat moet er gedaan worden om het pauperisme tegen te gaan? die te regt boven vele anderen de belangstellende aandacht der maatschappij: *Tot van 't Algemeen* bezig houdt, was ook dikwijls, in het bijzonder met betrekking tot den bepaalden kring van gemeenten, waarin het departement zich bevindt, in de vergaderingen ter sprake gebragt. Dat dit niet alleen met *geven* te doen was, daarvan waren allen overtuigd, en de regel, later door mr. de Bruin Kops, in zijne *beginselen van staathuishoudkunde*, blz. 275, enz., zoo duidelijk aangewezen: „*men moet hen doen voortbrengen, wat zij ontberen*" het beginsel, waarin aller denkbeelden zich vereenigden. Dat *ontberende* was nu wel in de eerste plaats *voedsel*, goed *voedsel*, voor het geheele jaar, maar inzonderheid voor den winter. *Dit* hen te doen voortbrengen, vooral bij het voortduren der aardappelziekte, die het, vroeger minst kostbare voedingsmiddel, door meer dan viervoudige prijsverhooging aan de behoeftigen onttrekt, zou dus het eerste doel zijn, dat men moest pogen te bereiken, en wel zoo mogelijk op eene wijze, waardoor de behoeftigen tevens tot *overleg* gedrongen, tot *arbeidzaamheid* opgewekt en tot *spaarzaamheid* genoopt werden.

Het middel daartoe werd gevonden, het doel bereikt. Eén der leden kwam namel. met het voorstel op, om te zien, of er geene gelegenheid zou wezen, om eenige bunders land aan te koopen, voor rekening van het departement, ten einde deze, in akkers verdeeld, aan behoeftigen, die geen grond bezaten, uit te doen tegen een' zeer lagen huurprijs? Algemeene bijval bekroonde deze gedachte; doch de vragen: waar het land, — waar de tot den aankoop benoodigde gelden te vinden, dreigden toch de zaak onder de *pia vota* te doen vervallen. Gelukkig kwam nu echter een ander lid met een voorstel op, om eene commissie te benoemen, waaraan de nadere overweging der zaak zou worden opgedragen. Dit had een gunstig gevolg. Binnen korten tijd had de commissie een streep land, circa 5 bunders groot, uitgevonden, die voor een' tamelijken prijs verkrijgbaar en voor het bepaalde oogmerk uitnemend goed gelegen was. Zij voelde zich terstond gedrongen om dezelve voorloopig te koopen,

en riep het departement bijéén, om verslag van hare bevinding en handelwijze te geven. De werkzaamheid der commissie droeg aller goedkeuring weg.

Zoo was nu de eerste vraag beantwoord; ook de tweede werd spoedig opgelost. Men stelde voor, om de benoodigde gelden, zijnde f 3000, te negotieren tegen eene rente van minstens 4 pct., te betalen uit de huur der akkers, onder waarborg van het land. Naauwelijks was de inschrijvingslijst geopend, of de *zestig* actiën, groot f 50, waarin men de som had gesplitst, waren geplaatst. Nu werden de gronden in akkers verdeeld en te huur gesteld tegen ongeveer ⅓ van den prijs, die hier anders daarvoor werd gegeven. Dit trok. In weinig tijds hadden zich 73 hoofden van huisgezinnen aangemeld, en de beschikbare grond werd, naar verhouding van de grootte hunner gezinnen, onder hen verdeeld; met de bepaling: 1) dat voorts steeds de huur zou ingaan met den 15den November van ieder jaar, en 2) dat de huurprijs ook telkens op dien tijd vooruit moet worden betaald. Die dit laatste verzuimt, verliest alle regt op de akkers; terwijl hij, die er in voorziet, steeds dezelfde zal kunnen behouden, die hij eens in gebruik heeft.

De laatstgenoemde bepaling werd vastgesteld, niet zoo zeer in het belang der inrigting, als wel in dat der huurders, die nu juist in de dagen van hunne beste verdiensten, de penningen moeten wegleggen, om telkens voor een volgend jaar *akkers* en wel *dezelfde* te kunnen verkrijgen, waaraan zij hunne moeite en kosten besteed, ja die zij door hunnen arbeid, bemesting en bebouwing gewoonlijk hebben verbeterd.

Zoo noopt de inrigting tot *spaarzaamheid!* En niet te vergeefs! Verblijdend is het te mogen zeggen, dat genoemde bepaling, zonder eenige noemenswaardige uitzondering en dat nu wel door 93 onderscheidene personen, telkens getrouw wordt betracht.

Heerlijk is het zomers te zien, welk eene menigte uitnemende vruchten daar op die gronden wordt gekweekt; vruchten, die menschen kunnen bewaren voor de allergrootste ellende: gebrek aan genoegzaam voedsel, zoo volstrekt onontbeerlijk voor hen, die dikwijls het zwaarste werk moeten verrigten; vruchten, die verkregen worden, zonder dat de inzamelaars de kosten en de moeite gevoelen, waardoor zij zich ze verschaften. De huurprijs wordt betaald van tijdelijken overvloed en de noodige arbeid vult de rusturen, die anders zoo dikwijls uren van verveling en daardoor uren van verleiding, tot allerlei ondeugden, inzonderheid tot spel en drank zijn, op eene nuttige, heerlijke wijze aan.

Zóó kweekt de inrigting: *arbeidzaamheid!*

En of zij tot *overleg* dringt? De een ziet hier op den ander, die naast hem zijn' akker bebouwt. Men peinst er op hoe de meeste voordeelen er uit te halen en zoekt elkander daarin te overtreffen. Ziet verder, hoe zuinig de menschen, sedert zij akkers in bebouwing hebben, op meststoffen geworden zijn (waardoor de algemeene reinheid der plaats tevens zoo zeer wordt bevorderd) en gij zult overtuigd zijn, dat de inrigting tot *overleg* opleidt.

En dan *de zedelijke invloed*, dien zij met andere weldadige instellingen gemeen heeft! Het aanschouwen van de *lust*, den *ijver* en de *liefde*, waarmede de *meer gegoeden* deze instelling, zuiver ten nutte van hunne *minder gezegende* broeders, in het aanwezen riepen en voortdurend nog zoeken te doen bloeijen; de meer onmiddellijke aanraking, waarin zij, minder beschaafden, door haar met de leden des departements in het algemeen, maar meer bepaald met de bestuurders der inrigting zelve gebragt worden, die alles doen, wat zij kunnen om hen in hunne werkzaamheden voor te lichten en te steunen; zou dat niet *beschavend*, niet reinigend, ja *heiligend* op hen werken? Het departement meende dit duidelijk te zien en bleef daarom ook niet staan bij deze eerste schrede. Kocht het eerst de *beklemming*, later kocht het *den eigendom* der landerijen er bij, om er vrij over te kunnen beschikken. De f 1200, daarvoor benoodigd, werd nu gevonden door de verhooging der oorspronkelijke aandeelen met 40 pCt.; onder bepaling, dat men deze som jaarlijks uit het batig slot der rekening bij wijze van uitloting zou amortiseren. Maar ook daarmede rustte men niet! De uitgestrektheid gronds, die men bezat, was nog niet voldoende voor de behoefte, en op nieuw werden er circa 2 bunders land, in dezelfde streek als de andere gelegen, in vollen eigendom aangekocht, voor eene som van f 6000, welke op gelijke wijze, als bij de eerste inschrijving en wel door dezelfde inschrijvers werd verstrekt. — Zóó gaat de inrigting vooruit en bloeit tot zegen der gemeente. Zij vereenigt bij uitnemendheid die beide dingen in zich, die bij elke weldadige inrigting in het oog *moeten* gehouden worden, zullen zij duurzaam bestaan: zij geeft *voordeel* aan de *armen* en brengt niet *de minste financiële schade* aan de *gegoeden;* zij waarborgt *het geschoten kapitaal* en geeft *rente* aan twee zijden, aan schieters en gebruikers.

Wij mogten daarom ook van haar niet zwijgen; want *nuttige inrigtingen* worden nooit *te algemeen* bekend! Welligt wekt onze herinnering hier of daar ter navolging op, hetzij tot het daarstellen eener gelijke of wel eener andere inrigting tot hetzelfde doel. Dit hopen wij! Waarlijk, wij kennen geen beter middel, om in ons, nog zoo rijk gezegend land, de *verspreiding* en *inworteling* van dwaze *socialistische* denkbeelden tegen te gaan, dan *krachtig te werken ten nutte van de behoeftige standen der maatschappij.* En ware dit ook zoo niet, zoo lang wij Christenen willen heeten, is het onze duurste pligt; want zóó alleen volgen wij onzen HEER, DIE NOOIT RUSTTE VAN GOED TE DOEN, waardiglijk na. Laat anderen twisten over hetgeen men gelooven moet of niet, feilbaar als ze zijn bij dikwijls vermeende onfeilbaarheid; *te doen de wille Gods, vooral in 't zegenen onzer medemenschen*, dat zij *ons* streven, *onze* geloofsbelijdenis! En het woord des Heeren: *Al wat gij één van deze mijne minste broeders gedaan hebt, dat hebt gij mij gedaan* (Matth. 25: 40) zal onze levensvreugde hier *beneden heiligen* en ons eenmaal *zaligen daarboven!*

UITHUIZEN, 25 September 1851.

H. C. C. DRONRIJP UGES,
Secr. des Depts.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 29 Sept., kapit. *de Hoer* Henrica, van Batavia. — Te Texel den 28 Sept., *Nijman* Johanna Juliana, van Newcastle; *Visser* Vriendschap, van Riga; *Mellema* Josina Louisa, van Nickerie; *Scherpbier* Alberdina, van St. Ubes; *Veling* Catharina, van Newcastle; *Schummelketel* Johanna Maria, van Riga. — Te Brouwershaven den 28 Sept., *Jonker* voor wijlen *Bergman* Amboina, van Batavia naar Rotterdam. — Te Helvoet den 27 Sept., *Weij* Johanna, van Messina; *Post* Christina Cornelia, van Lissabon. — Te Vlissingen den 27 Sept., *Fekkes* Tjallinga Aurelia, van Livorno; *Schuring* Stad Edam, van Marseille. — Te Bristol den 26 Sept., *Pekelder* Jacobus Johannes, van Rotterdam. — Te Stockton den 22 Sept., *Jansen* de 2 Gebroeders, van Koppenhage. — Te Colberg den 18 Sept., *Gust* Antonia Francina, van Holland. — Te Hamburg den 27 Sept., *van Laten* de 3 Gezusters, van Emden. — Te Bremerhaven den 26 Sept., *Kramer* Agatha Jacoba, *Meijer* Gretina en *Hazewinkel* Vriendschap, alle drie van Groningen; den 27sten *Mulder* Alida, van Riga. — Te Kroonstad den 18 Sept., *Drewes* Afiena Hillechina, van Newcastle; den 19den *Dijk* Maria, van Amsterdam. — Te Tonningen den 25 Sept., *Bieze* Harmina, van Groningen n. de Oostzee; den 27sten *Duit* Fennegina, van Bremerhaven n. de Oostzee; *Smit* Annegina Engelina, van Amsterdam n. Stettin; *Bos* Eendragt, van Hamburg n. Hadersleben; *Schaaf* Johanna Jacoba, van Amsterdam n. Stettin.

Binnengekomen te Texel den 30 Sept., kapit. *de Jonge* Margaretha, van Aberdeen; *Ketelaar* Engelina, van Newcastle; *Zoutman* Hendrika, van Petersburg. — In het Vlie den 28 Sept., *Kwint* Johanna Gesina, van Koningsbergen; *Gust* Antonia Francina, van Colberg. — Te Helvoet den 29 Sept., *Kramer* Harmonie, van Terranova; *Smidt* Allegonda Rensina, van Cardiff. — Te Newyork den 15 Sept., *Zijlstra* China, van Amsterdam. — Te Hull den 27 Sept., *Stuit* Beerta Hendrika, van Memel. — Te Lynn den 27 Sept., *Dommering* Sepkelina Lucretia, van Memel.

Zeilklaar te Newcastle vóór den 26 Sept., kapit. *Ketelaar* Engelina, naar Kampen; *Dekker* Alida, naar Amsterdam; *Hazewinkel* Anna en Mietje, naar Zwolle; *Bekkering* Christina, naar Memel; *Pik* Hermanna, naar Tonningen.

Vertrokken van Amsterdam den 27 Sept., kapit. *Brouwer* de Hoop, naar Kiel; den 30sten *van der Baan* Henriette, naar Venetië. — Uit het Vlie den 28 Sept., *Dik* Jantina Annechiena, op avontuur. — Van Maassluis den 29 Sept., *van der Wal* Jantina, naar Nantes. — Van Royan den 24 Sept., *Boiten* Fossina, naar Brussel. — Van Marseille den 24 Sept., *Sap* Johanna Jacoba, naar Rotterdam. — Van Antwerpen den 28 Sept., *Visser* Johanna Petronella, naar Koningsbergen. — Van Bremerhaven den 26 Sept., *Duit* Fennegina en *Naatje* Alberdina Edzina, beide naar de Oostzee; *Burman* Gesina, naar Groningen. — Van Kiel den 27 Sept., *Lohman* Maria Johanna, naar Eckernförde — Van Warnemunde den 26 Sept., *Bolhuis* Roelfina Gesina, naar Riga; *Waterborg* Karsina, naar Aberdeen. — Van Pillau den 26 Sept., *de Wall* Aurora, naar Engeland; *Lohman* Roelfina en *Poelman* Amalia, beide naar Memel. — Van Memel den 24 Sept., *Boon* Jacoba Hazewinkel, naar Amsterdam; *Schuring* Antje, naar Harlingen. — Van Kroonstad den 21 Sept., *Speelman* Geertruida Speelman, den 22sten *Hazewinkel* Albertina en *Boon* Annegina, alle drie naar Devonport; *Hillona* Hendrika Margrieta, naar Bremen. — Van Tonningen den 25 Sept., *Rosenbeek* Roelina, van Dantzig n. Stavoren; *Pekelder* Concordia, van Petersburg n. Bremen; *Warnes* Tjardina Fennechina, van Heiligenhafen n. Holland; den 27sten *Sap* Margaretha Everarda, van Stettin n. Termunterzijl; *Kwint* Jantina, van Stettin n. Amsterdam, den 28sten *Reijer* Jantina Hillegonda, van Dantzig n. Groningen.

Vertrokken van Texel den 30 Sept., kapit. *Olthoff* Jantina, naar Newcastle; *Mulder* Harmonie, op avontuur. — Van Helvoet den 30 Sept., *Nieveen* Jacoba Catharina, naar Dantzig; *de Boer* Zwaantina Hendrika, naar Bergen. — Van Brielle den 30 Sept., *Giezen* Jufvr. Allegonda, naar Dantzig. — Van Vlissingen den 27 Sept., *Brouwer* Antina, naar Petersburg; *de Vries* Roelina Elsina, naar Lubeck; *Dik* Meinkina, naar Hamburg. — Van Scilly den 22 Sept., *Ebeling* Maria, naar Hamburg.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

24 Sept. Nipperus, Elizabeth (Veendam), v. Amsterdam n. Dantzig.
— — Ebes, Grietje (Harlingen), v. Bergen n. Koningsbergen.
— — Plukker, Antje (Groningen), v. Riga n. Londen.
Mulder, Afina Agatha (Veendam), v. Riga n. Rotterdam.
Mulder, Feike Jantina (Veendam), v. Memel n. Dundee.
Kolk, de jonge Boll (Veendam), v. Memel n. Bristol.
27 —— Bontekoe, Jacobina (Sappemeer), v. Riga n. Duinkerken.
Colle, de jonge Pieter (Schiermonkg), v. Koningsb. n. Gent.
Ekamp, de Welvaart (Muiden), v. Riga n. Antwerpen.
Groenewold, Afiena Jonker (Pekela), v. Reval n. Hull.
Koerts, Juffer Garrelts (Pekela), v. Riga n. Antwerpen.
Vos, Cornelia (Pekela), v. Riga n. Duinkerken.
de Vrede, Prudentia (Veendam), v. Londen n. Wolgast.
Mulder, vr. Jantina, v. Dundee n. de Oostzee.

De Wind den 24sten N. en Z.O.; den 25sten Z.O.; den 26sten Z.Z.O.; den 27sten Z.W.

ELSENEUR, 27 September 1851.

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 26sten September tot en met den 2den Oct. 1851 zijn te *Groningen* geboren 9 zoons en 14 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 8 ouden en 6 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 30 *September*.

TARWE.	Zw. Zaad 64 ℔ f 4,10	Bl. Voer 38 ℔ f 2,55
Oude Bak 72 ℔ f 7,30	Veen 68 » » 4,10	» 40 » » 2,70
Oml. 1850, 70 » » 6,40	» » »	Zw. Voer 36 » » 2,10
» 72 » » 6,80	N. GERST.	» 38 » » 2,20
» Old. 68 » » 5,60	N. Winter 56 ℔ f 3,80	» 40 » » 2,35
» » 70 » » 6,00	» 58 » » 4,10	BOONEN.
» » 72 » » 6,40	Dito 60 » » 4,40	Paardeb. f 4,50,75. f 5
ROGGE.	O. » » »	
N. Inlands. van 1851	» » »	ZADEN, ENZ.
66 ℔ f 5,60	Knobbe 60 » » 4,00	Gr.Gortp.m. f 6,50,75 f 7
» » 68 » f 5,90	» 62 » » 4,30	Par. 100 N.℔ f 9.25 a f 13
» » 70 » » 6,20	N. HAVER.	Old. Klz. f 9,25,50,60,70
O. » 68 » » 5,65	Dikke 42 ℔ f 2,70	Oostfr. dito f 9,50,60,80
» » 70 » » 5,95	» 44 » » 2,85	G. Mostz. f 7 a f 9,25,50
N. BOEKWEIT.	» 46 » » 3,00	Raapol. p.v. f 30,50
N.Gr. Zd. 62 ℔ f 3,95	» 48 » » 3,15	Prijs der Boter
61 » » 4,25	» 50 » » 3,35	1e s. ¼ Ton f 24 a f 24,50
66 » » 4,55	Bl. Voer 36 » » 2,40	2de » ¼ Ton - 22

Tarwe slap en moeijelijk te verkoopen. — Oude Rogge goed prijshoudend; Nieuwe door schaarschheid weder iets hooger verkocht. — Boekweit wel zoo aangenaam. — Gerst in een doen. — Haver als voren. — Boonen als genoteerd bij gerijven. — Gort met eenige kooplust. — Koolzaad met weinig handel prijshoudend. — Geel Mosterdzaad naar deugd als genoteerd verkocht.

ROTTERDAM, 29 *September*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. bij kleinen aanvoer 10 a 20 cents hooger verkocht: goede en puike Nieuwe f 7,80 a f 8,20; mindere f 7,20 a f 7,75; Jarige f 6,20 a f 7,50; roode soorten goed prijshoudend; Nieuwe schaarsch ter markt; 167, 168 ℔ Jar. Hoogl. Kleefs. f 285; 163, 164 ℔ N. dito f 265, f 267, f 270; 161 ℔ O. dito f 260; 165 ℔ N. dito f 262; 166 ℔ dito Kleefs. f 263; 167 ℔ dito Bovenl. Ris f 265; 160 ℔ Jar. dito f 240; 158 ℔ dito Kleefs. f 238; 160 ℔ dito Meursche f 245; 156 ℔ dito Bovenl. f 222. — Rogge tot verhoogde prijzen met goeden handel: Overm., Zeeuws. en Vlaams. f 5,60 a f 6,20; voorts in cons.: 150, 152 ℔ nieuwe Limb. f 180; 149 ℔ Fransche f 180; 147 ℔ O. Rijn f 170; 146 ℔ Coursche f 180; 145 ℔ Riga Pools f 166; 145, 147 ℔ Cours. te Schiedam f 175, f 177; in Entr.: 142 ℔ Petersb. f 158; 140 ℔ N. Riga f 156; 144, 145 ℔ Coursche f 165, f 168; 144, 145 ℔ dito te Schied. f 167. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter f 3,80 a f 4,40; dito Zomer f 3,70 a f 4,10; voorts te Schiedam 128 ℔ Windau f 145; 130 ℔ Libau f 146. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte f 2,70 a f 3,20; dito Lange f 2 a f 2,50. — Boekweit: op 140 ℔ Nieuwe Noordbrab. f 148, f 149½, f 150, f 153, f 155; dito Rijn f 150; Oude fijngranige Fransche f 120. — Erwten: Nieuwe Zeeuws. Graauwe f 7 a f 8,50; dito Groene f 5,50 a f 6,40; Groote dito f 6,25 a f 7,25; dito Witte f 5,50 a f 6,50; dito Geldersche Graauwe f 9 a f 11. — Boonen: Zeeuwsche en Walch. Witte f 6,50 a f 8,25; dito Bruine f 6,75 a f 8,75; dito Paardenboonen f 4 a f 4,60. — Koolzaad: Zeeuwsch gestort 49 p. vl.; dito in zakken 45, 45¾ tot 47½ p. vl.; Flakkeesch 45 a 47 p. vl.

AMSTERDAM, 29 *Sept.* Vriesche Boter f 36 a f 38; Kuijnder f 34 a f 36; Kamper f 33 a f 36; Deventer dito f 25 a f 30; Zwolsche f 29 a f 32.

AMSTERDAM, 1 *October*. Tarwe tot hoogeren prijs aan cons. en speculatie. In entr.: 128 ℔ Rijn f 230, f 225; 128 ℔ Kleefs. f 232; 127 ℔ o. Wismar f 235. In cons.: 130 ℔ b. Pools. f 270; 129, 131 ℔ betere dito f 272, f 278; 128 ℔ Rijn f 238; 131 ℔ dito f 247; 121 ℔ Vries. f 184, f 185; 121, 123 ℔ Groninger f 192, f 195; 120 ℔ Vries. f 183, de drie laatstgenoemde aan de Zaan. — Rogge ook hooger aan verzending en consumtie bij partij; in entr.: 118 ℔ Odessa f 165; 122 ℔ Pruis. f 176, f 179; in cons.: 121 ℔ Pruis. f 178; 122 ℔ fijne dito f 182; 116 ℔ Gedr. f 166; 115 ℔ dito f 164. — Gerst prijshoudend; nieuwe Zeeuwsche Winter f 140. — Nieuwe Boekweit niet aangeboden, en bleef daardoor zonder handel. — Laat beurs nog verkocht: 120 p. Pruis. Rogge f 180 bij partij in cons.

Koolzaad in een doen, op 9 vat dadelijk en Oct. 53¾ p. vl.; Nov. 54¾ p. vl.; April 57¾ p. vl.; Sept. 1852 58 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie was dadelijk iets flaauwer en op levering van het volgende jaar iets williger en tot 4½ uur als volgt: op 6/w. f 32,25; Vlieg. f 31,25; Oct. f 31,25 a f 31; Nov. f 31,75 a f 31,50; Dec f 32 a f 31,75 a f 32; Mei f 33,50. — Lijnolie op 6/w. f 35,50; Vlieg. f 34,50. — Hennepolie op 6/w. f 37,25; Vlieg. f 36,25.

LONDEN, 26 *Sept.* Holl. Boter flaauw; beste Vriesche 84 a 86 sh.; mindere 62 a 76 sh.; Kamper en Zwolsche 76 a 78 sh.; Bossche 52 a 56 sh.; Gron. en Geld. 62 a 64 sh.

LONDEN, 29 *Sept.* Begin-markt werd voor Inl. Tarwe iets meer geld besteed, doch op het einde sloot de handel flaauw. Vreemde bedong bij kleinigheden vorige prijzen. Van Gerst werd alleen puike Moutsoort iets duurder betaald, vreemde nagenoeg onveranderd. Inl. Haver 6 p. lager; oude kwalit. waren echter tot de notering van ll. Maandag te plaatsen. Boonen lager. Witte Kook-Erwten iets duurder.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

SLOCHTEREN, 1 *October*. Heden was het alhier jaar-, paarden- en beestenmarkt, maar men zal zich zelden herinneren kunnen, zulk een groot aantal menschen en rijtuigen binnen deze gemeente gezien te hebben, die door het schoone weder en de goede wegen tot deze markt werden uitgelokt. Er was veel horenvee ter verkoop aan de markt gebragt; kalfkoeijen hadden goede prijzen en hierin werd veel handel gedaan, die echter in vette en vaalmelkte iets minder levendig was; er bestond voor dezen wel nog al eenige vraag, maar de verkoop was niet groot. — Het getal paarden, dat ter markt was gebragt, was insgelijks groot. De handel bepaalde zich voornamelijk in jonge, die tegen goede prijzen vlug van de hand gingen; — door een' koopman uit Saksen is een 70tal enterveulens, tegen behoorlijken prijs opgekocht, en door de Fransche kooplieden, die mede aan deze markt tegenwoordig waren, werd ook nog al eenige handel gedaan.

LONDEN, 26 *Sept.* Er was een groote aanvoer van vee ter markt van heden. De handel was slap, uitgezonderd in kalveren, welke tot de prijzen van ll. Maandag afgingen. De aanvoer bestond uit 1233 runderen, 540 kalveren en 6946 schapen.

LONDEN, 29 *September*. Sedert vorigen Maandag zijn weder 10,404 stuks buitenlandsch vee aangevoerd; deze massa's overstijgen verre al die van de vorige jaren. De aanvoer uit Holland bestond in:

	Runder.	Schapen.	Lamm.	Kalveren.	Varkens.
van Nieuwe Diep	60	1357	–	1	3
» Rotterdam	534	2147	111	305	143
» Harlingen	190	869	–	62	783
» Amsterdam	36	1321	–	80	3
» Grassensiel	184	10	–	1	—
» Dordrecht	32	416	81	10	—
» Hoijer	140	148	—	—	—
Totaal	1176	6268	192	459	932

Op de markt van Smithfield waren van buitenslands: 1800 runderen, 4210 schapen, 188 kalveren en 120 varkens. De aanvoer was kleiner dan men verwachtte, daar eenige Hollandsche stoombooten niet aangekomen zijn. Voor runderen was de markt algemeen zeer loom. Voor schapen was insgelijks weinig kooplust en de wigt en de kwaliteit waren geenszins voldoende. Kalveren bleven onveranderd. Varkens vonden meer aftrek. Men betaalde voor: inferieure en 2de soort runderen 2/2 à 2/4, prima groote ossen 2/10 à 3/2, inferieure schapen 2/8 à 2/10, 2de kwal. 3 à 3/4, prima 3/10 à 4, inferieure kalveren 2/6 à 3/2 en prima 3/4 à 3/6, varkens 2/4 à 3/8 per 8 ℔.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 1 *October*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 58¼, 58⅜, 58½; Dito Certific. 3 pCt. 69$\frac{1}{16}$, 69$\frac{3}{16}$, 69⅛; Dito Dito 4 pCt. 90$\frac{7}{16}$, 90⅜, 90½; O. I. Leening 4 pCt. 89½, 89⅜; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 90. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 48. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. 52$\frac{3}{16}$, 52$\frac{7}{16}$, 52$\frac{5}{16}$. — SPANJE, L. bij *Ardoins* v. 85 £ 5 pCt. 14⅝, 14$\frac{11}{16}$; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 14$\frac{11}{16}$, 14¾, 14$\frac{11}{16}$; Dito bij Dito, Onbep. Stukken 5 pCt. 14$\frac{11}{16}$; Dito 3 pCt. 38$\frac{11}{16}$; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 35$\frac{7}{16}$, 35½, 35½; Coup. Ard. 8$\frac{1}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 34, 34½; Dito Dito 4 pCt. 33$\frac{9}{16}$, 33⅝. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 106⅝, 106½; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 105, 105½; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 95, 95½; Dito 4½ pCt. 99⅜; Dito bij *Hope* 4 pCt. 89½ Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 88⅝, 88⅝; Inschr. in Assign. 6 pCt 65$\frac{11}{16}$; Certific. van Dito 6 pCt. 66½. — POLEN, Certificaten 4 pCt. 79. — OOSTENRIJK, Metaliek 5 pCt. 74⅝, 74$\frac{11}{16}$; Dito Nieuwe 2½ pCt. 38$\frac{11}{16}$, 38⅝; Dito Nieuwe 5 pCt. 80¼, 80$\frac{7}{16}$, 80⅜; Braz. 5 pCt. 91½; Mexik. 26⅝, ⅝, ⅜; Peru 5 pCt. 88; Dito Uitg. 40⅜; Grenada 1¾ pCt. 14⅜, $\frac{7}{16}$; Ecuador 2$\frac{13}{16}$; Venez. 3 pCt 30¾ ex div.; Grieken 5 pCt. 3$\frac{15}{16}$, 4; Ned. Bank-Actiën 123½.

Van onze binnenl. fondsen schenen Integralen aanvankelijk hunne vooruitgaande bewegingen te zullen vervolgen, doch zijn later tengevolge van eenige verkoopen, nog zelfs iets lager dan gisteren gebleven.

In Spaansche was de omzet in de beide hoofdsoorten vrij geanimeerd. 5 pCts. iets minder vast; daarentegen waren Binnenl. 3 pCts. goed prijshoudend.

In Russische, Fransche en Portug. was weinig verandering.

Van Oostenrijksche waren nieuwe 5 pCts. wederom iets aangenamer; Coupons Metall. zijn a f 24,95 gedaan.

Naar Poolsche 4 pCts. was tot verbeterde prijzen eenige meerdere vraag.

Mexik. meer aangeboden.

Brazil. 1839 v. 200 £ 68¾; Venez. Onb. St. 3 pCt. 29¼ ex div.; Gren. Onbep. St. 1¾ pCt. 13⅞; Bl. Gr. Onbep St. 3$\frac{7}{16}$, ½; Bl. Gr. v. 500 £ 3¾; Dito Coup f $\frac{9}{16}$

Koers van het Geld: Beleening 2¼, Prolongatie 2¼, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 58¼; Ard. a 510 £ 14$\frac{11}{16}$; Binnenl. 3 pCts. 35½.

ADVERTENTIEN.

*** **VERGADERING** van de **COMMISSIE** voor de ***ZONDAGSSCHOLEN***, op **HEDEN**, VRIJDAG den 3den October 1851, des namiddags te vier uur, in het PROVINCIEHUIS. Die van het Onderwijs op de Zondagsscholen wenschen gebruik te maken, kunnen zich daartoe aanmelden bij de Vergadering, of bij de Heeren Prof. PAREAU, Prof. HOFSTEDE DE GROOT, Ds. VAN HERWERDEN, Baron VAN IMHOFF, Ds. MANSSEN, Mr H. O. FEITH, Prof. NIENHUIS en J. G. HOLTHUIS.

NEERLANDS HEIL.

VERGADERING van de LEDEN dezer KIEZERSVEREENIGING, op VRIJDAG den 3den October **1851**, des namiddags te **4** uur, precies, om over te gaan tot de **Verkiezing** van een' **KANDIDAAT** voor het **LIDMAATSCHAP** van de ***TWEEDE KAMER der STATEN-GENERAAL.***

NB. Deze Vergadering zal worden gehouden in *DE TOELAST*, bij **den Kastelein TEN HAVE, aan de Groote Markt.**

Cirque Equestre

VAN

ED. WOLLSCHLÄGER,

in het **GROOTE GEBOUW** op de Groote Markt.

Heden Vrijdag den 3den en **morgen Zaturdag** den 4den October 1851,

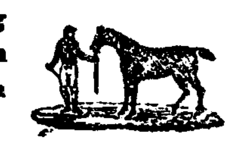

Tot zekere en finale sluiting:

GROOTE en **BRILJANTE MANOEUVRES, DANSEN** en **VOLTIGÉS** te **Paard, School-** en in **vrijheid gedresseerde Paarden,** en geëindigd worden door

EEN FEEST TE PEKING,

bestaande in **OPTOGTEN, DANSEN, SCHIJNGEVECHTEN** en eindigende met een **SCHITTEREND TABLEAU** en **CHINEESCHE VERLICHTING.**

De ondergeteekende kan niet nalaten, het geëerde Groninger Publiek zijnen opregten dank te betuigen voor het zoo gunstig onthaal, hem gedurende zijn verblijf geschonken; tevens de verzekering gevende, in deze laatste Voorstellingen niets onbeproefd te zullen laten, om den roem, door hem al reeds ingeoogst, verder te verwerven; tot welk einde hij zich minzaam in de gunst van Groningens Ingezetenen aanbeveelt.

ED. WOLLSCHLÄGER,
Directeur.

Wegens den bijval, dien de **laatste Voorstellingen** van den ondergeteekende mogten verwerven, zal bij de eer hebben, alsnog **TWEE**

BUITENGEWONE VOORSTELLINGEN

te geven, op **HEDEN** en **MORGEN AVOND**, ten Huize van Mejufvrouw de Wed. BONTEKOE, **na afloop** van het **vermaarde Paardenspel.**

Entreé **49** Cents.

S. LANTINGA.

MUZIJK,

op **VRIJDAG** den 3den October 1851, door de Familie **SAUVLET**, des avonds te 9 uur, in de Benedenzaal van B. TEN HAVE.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

F. E. J. VAN OOSTEN DE BRUYN PRINCE
met
C. A. M. VAN OECKELEN.

HAREN, 30 September 1851.

*** Getrouwd:

J. SINGER,
Koek- en *Banketbakker* in de Poelestraat,
met
F. UIPKES.

GRONINGEN, 2 October 1851.

*** Door Gods goedheid is heden voorspoedig bevallen van een' ZOON T. TONKES, geliefde Echtgenoot van

C. J. TICHELAAR,
Predikant.

VRIESCHELOO, 25 September 1851.

*** Bevallen van eenen *ZOON* D. NIEUBUUR—TIDDENS.

MURMERWOUDE, 28 September 1851.

*** Heden avond is bevallen van een MEISJE G. G. MUNTINGA, Vrouw van

J. GROEN.
Vleeschhouwer in de O. Ebbingestraat.

GRONINGEN, 30 September 1851.

*** Heden beviel door Gods goedheid van een' wélgeschapen ZOON H. VOORSMIT, geliefde Echtgenoot van

L. TAK,
Mr. Mandenmaker aan de Groote Markt.

GRONINGEN, 30 September 1851.

*** WINSCHOTEN, 30 Sept. 1851. Heden beviel van eenen ZOON A. G. HEMMES, geliefde Echtgenoot van

Mr. **G. DIEPHUIS.**

*** Mogten wij ons den 26sten September l.l. over de, hoewel ontijdige, geboorte van eenen Zoon verheugen, heden werd die vreugde voor mij in diepe droefheid veranderd, daar het God behaagde van mijne zijde weg te nemen mijne innig geliefde Vrouw JANTJE LAMBERTS VEENKAMP, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 32 jaren, na eene allergelukkigste echtvereeniging van slechts negen maanden.

AMSTERDAM, 27 September 1851.

W. BOELKEN.

*** Heden ontsliep zacht, voor een beter leven, onze beminde Vader TJAPKE JANS SCHURINGA, in den gezegenden ouderdom van bijna 98 jaren.

VEENDAM, 28 September 1851.

A. T. SCHURINGA.
Uit aller naam.

*** Heden overleed onze geliefde Zuster JOHANNA UILKENS, in den ouderdom van ruim negenenzestig jaren. Dienende deze tot eenigste kennisgeving aan Familie en Vrienden.

GRONINGEN, 29 September 1851.

I. UILKENS.
Uit aller naam.

*** BEERTA, 29 September 1851. Na een langdurig, smartelijk en geduldvol lijden, overleed heden onze veel geliefde Zoon GEERHARDUS EGGO, in ruim twintigjarigen leeftijd.

M. A. BUISKOOL.
H. J. BUISKOOL—NIELAND.

*** Heden overleed ons geliefd jongste Dochtertje GEZINA JACOBA, bijna 21 maanden oud.

H. POTHOFF, Jz.
H. POTHOFF, geb. **LOFVERS.**

GRONINGEN, 2 October 1851.
Eenige kennisgeving.

*** In de volgende week zal het licht zien:
De **MEENINGEN van Mr. *G. GROEN VAN PRINSTERER* c. s. tegenover die van Mr. *J. R. THORBECKE*, Mr. *E. W. VAN DAM VAN ISSELT* en anderen,** over het **Lager Onderwijs,** bescheiden getoetst aan eene veeljarige ondervinding. Eene bijdrage voor de School- en Huiselijke opvoeding, door R. G. RIJKENS. Uitgegeven ten voordeele van het *Gesticht voor verwaarloosde Kinderen te Groningen.*

BESTELLINGEN hierop worden bij den Boekverkooper R. J. SCHIERBEEK en verder alom aangenomen.

LANDBOUW EN GRAANHANDEL.

J. OOMKENS, J.ZOON, geeft heden uit:
***G. A. VENEMA*, over het METEN en WEGEN van Granen, Zaden en andere Zelfstandigheden.** Met een uitslaand Plaatje, *f* 00—75.
Een nuttig en noodzakelijk HANDBOEKJE voor den **Landbouwer** en **Graanhandelaar.**

Leesinrigting.

De ondergeteekende heeft heden het **DERDE SUPPLEMENT** op den **CATALOGUS** zijner ***LEESINRIGTING*** aan de Abonnés verzonden, en beveelt deze inrigting op nieuw in de attentie van het lezend Publiek aan.
De prijs voor een Abonnement is ***f* 1.50** per drie maanden.

GRONINGEN, 2 October 1851.

K. DE WAARD.

MORGEN TE BEZIEN,

in het REVENTER van het BURGER WEESHUIS: de belangrijke Verzameling **BOEKEN, PLATEN, KAARTEN, MUZIJK, ENZ.,** welke op MAANDAG den 6den October en vervolgens, des avonds te half zes uur, zullen worden verkocht.
De **CATALOGUS** is bij den Boekverkooper J. J. DOESBURG te bekomen.

VOOR

GEMEENTERADEN, AMBTENAREN,
GEMEENTE-ONTVANGERS, SECRETARISSEN,

en voor elk Burger, die er belang in stelt, bekend te zijn, niet alleen met de, in zijn Vaderland, vigerende **WETTEN en BESLUITEN,** *van vroeger' en later' tijd*, maar ook met alle **PRIVILEGIEN, ENZ.,** van Rijkswege toegestaan aan bijzondere Personen of Corporatiën, en later weder ingetrokken, zijn **ONMISBAAR:**

DE STAATSBLADEN
VAN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

Als eene **zeer beknopte, goedkoope,** en vooral, door het **naauwkeurig Alphabetisch Register,** uitmuntende uitgave, is die van **G. B. VAN GOOR,** te ***Gouda*,** en **P. A. DE JONG,** te ***Arnhem*,** inzonderheid aanbevelenswaardig.

Het Boekdeel
1813—1840
met Register
In Linnen Band *f* 18.00.
„ Lederen „ - 20.00,

De Jaargangen
1841—1851
(ook afzonderlijk)
ieder
***f* 1,25.**

Bovenstaande bevat al de **Wetten, Besluiten, Reglementen, Ordonnantiën, Publicatiën, Proclamatiën,** enz., die sedert den 21sten Nov. 1813 tot Heden van *Gouvernementswege* zijn uitgegeven. De Jaargangen 1841—1850 vormen weder een Boekdeel en het Register daarop zal binnen korten tijd verkrijgbaar zijn. Elk stuk is daarin **op elk hoofdwoord, onder iedere bijzondere rubriek** teruggebragt, zoodat de minst kundige aanstonds in staat is, het verlangde Staatsblad op te slaan.

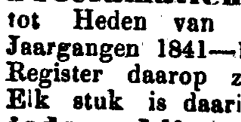

Ingevolge beschikking van den Edel Achtbaren Heer Mr. C. STAR BUSMAN, Regter-Commissaris in den Geregtelijk afgestanen Boedel van de Gebroeders **BRUCE en COMP.,** te *Groningen*, worden de **SCHULDEISCHERS** in dien BOEDEL bij deze opgeroepen, om op **DINGSDAG den 14den dezer,** des morgens te half tien, in de AUDIËNTIEZAAL van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, ten overstaan van den Heer REGTER-COMMISSARIS voornoemd, de **REKENING** en **VERANTWOORDING** van den CURATOR aan te hooren en het overblijvend **BATIG SLOT** te ontvangen.
Gedurende acht dagen te voren wordt inzage der Rekening en de daarbij behoorende Bescheiden aan de belanghebbenden aangeboden ten KANTORE van den ondergeteekende.

Mr. C. M. NAP.

GRONINGEN, 2 October 1851.

BERIGT.

Wordt door deze opgeroepen Mejufvrouw **RENSINA GEUSTIUS** en **ARNTS GUESTIUS** of **GEUSTIUS (**denkelijk wel **QUESTIUS),** om zich te vervoegen aan het KANTOOR der ***GRONINGER COURANT*,** ten einde INLICHTING te bekomen over eene aan hen ten deel gevallene **NALATENSCHAP.**

AANBESTEDING.

Het **PLAATSELIJK BESTUUR** der Gemeente ***SCHEEMDA*** gedenkt aan te Besteden, op MAANDAG den 13den October, des namiddags te drie uur, ten Huize van de Wedw. HINDRIK VERVER, te *Nieuw Scheemda:*

Het AANLEGGEN der AARDEBAAN, BEPUINEN en daarover BEGRINDEN van dezelve, van af den Provincialen Grindweg tusschen *Noordbroek* en *Scheemda*, door *Nieuw Scheemda*, tot aan de Klapbrug over 't Zijldiep, tegen de Behuizing van BOEKMEIJER, lang met inbegrip der Keijestraten 5224 Ellen, met het daarstellen van TWEE TOLBOOMEN.

Het BESTEK, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, acht dagen bevorens, boven en behalve ten Huize van UITBESTEDING, ter lezing liggen: te *Groningen*, in den DOELEN, bij de Kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, Wedw. BONTEKOE, TEN HAVE en de Wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt, en bij den Kastelein VAN WARTUM, in de *Altena;* te *Warfhuizen*, bij de Wedw. ELINGA; te *Onderdendam*, in het GEMEENTEHUIS; te *Delfzijl*, bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES en de Wedw. WEITS; te *Appingedam*, bij de Kasteleins EVERS, HOUWING en WIERSUM; te *Zuidbroek*, bij de Wedw. KOOPS; te *Scheemda*, in het GEMEENTEHUIS; te *Winschoten*, bij den Kastelein VAN DIJK; te *Nieuwe Schans*, bij den Kastelein SMIT; te *Veendam*, in het GEMEENTEHUIS, en te *Zuidhorn*, bij de Wedw. OSSENTJUK.

Nadere Informatiën zijn te bekomen bij den BURGEMEESTER der Gemeente, en den Opzigter van Publieke Werken A. VAN REES, te *Zuidbroek;* terwijl aanwijzing in loco zal worden gegeven op den dag van Uitbesteding, des voormiddags te 9 uur.

SCHEEMDA, 27 September 1851.

Het Gemeentebestuur voornoemd:
H. PICCARDT.
Ter ordonnantie van hetzelve:
K. W. SIJPKENS.

ONDERLINGE

BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ
van Woudsend.

De **ALGEMEENE VERGADERING** van het 35ste BOEKJAAR dezer MAATSCHAPPIJ is gehouden op het *Oranjewoud*, bij het *Heerenveen*, nadat te voren, volgens de wettelijke bepalingen, voor eene daartoe uitgenoodigde COMMISSIE uit Deelgenooten, de **REKENING** was overgelegd.

Uit het **JAARLIJKSCHE VERSLAG** van de BESTUURDERS is gebleken, dat, niettegenstaande het **derde jaar** der **afschrijving** van verzekerde **Wind-Fabrijkmolens** is volbragt, de **verzekering** der **Vastigheden** daarentegen is toegenomen, tellende de Maatschappij alstoen **10,053** Aandeelen **Gebouwen, 679** Aandeelen **Meubelaire Goederen, 580** Aandeelen **Hooi, 2** Aandeelen **Vee, 6** Aandeelen **Granen,** voor een verzekerd kapitaal bedrag van ruim **21 millioen guldens** en getaxeerd kapitaal ruim **28 millioen guldens,** naar de onderscheidene Premiën; terwijl die kapitalen, verhoogd tot de gewone of één procents premie, bedragen ruim **26½ millioen,** welk kapitaal, getaxeerd, omstreeks **35 millioen guldens** zoude opleveren.

Dat de **Brandschaden** van 1850 op 1851 met **vier cents** van elke **honderd guldens** verzekerd kapitaal naar 1 procent zijn bestreden met een overschot van circa ***f* 700** voor het Depôt, tot het hoeden van geringe schaden; en de **kosten** van **Administratie** voor 1851 op 1852 met **vijftig cents** (alzoo 10 cents minder dan van 18$\frac{49}{50}$) per aandeel **Gebouwen** en **Meubelair** zijn gedekt.

Ter informatie en deelneming vervoege men zich bij de DIRECTIE, of bij den Correspondent J. SLOT voor de Provincie *Groningen.*

Van wege de Directie:
A. H. & H. A. TROMP,
Directeuren-Boekhouders.

De ondergeteekenden, uitgenoodigd tot het opnemen der **REKENING** van de **ONDERLINGE BRANDWAARBORG-MAATSCHAPPIJ** van ***WOUDSEND*,** verklaren hiermede gaarne, dat zij die Commissie met genoegen hebben volbragt, en hun is gebleken, dat de ADMINISTRATIE over deze instellingen met zorg en naauwkeurigheid wordt gevoerd, en zich in dit opzigt zeer aanbeveelt.

De Commissie voornoemd:
H. W. DE BLOCQ VAN SCHELTINGA.
J. BIERUMA OOSTING.
H. TUIJMELAAR.
J. BARENDS.
L. G. PONNE.

Ter kennis van het Publiek wordt gebragt, dat de **DILIGENCE** van ***HOEFSLOOT*.** welke des **DINGSDAGS en VRIJDAGS** des avonds te 6 uur naar ***ASSEN*** vertrekt, van **nu af 's avonds om 5,** in plaats van 6 uur zal vertrekken.

GRONINGEN, 2 October 1851.

Dingsdag den 14den October

1851, des namiddags te 2 uur te beginnen, en **volgende dagen,** zal, ten verzoeke en voor de Behuizing van den Heer P. WIERSEMA, buiten de Heerepoort, te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Eene groote partij beste **AFBRAAK,** als KOZIJNEN, RAAMS, DEUREN, RIBBEN, PLANKEN, ENZ. — Voorts eene aanzienlijke partij TAFELS, STOELEN, ENGELSCH AARDEWERK, PORSELEIN en GLASWERK, KOFFIJ- en THEEGOED, KOFFIJPOTTEN, PRESENTEERBLADEN, THEESTOVEN met SCHENKKETELS; **LAMPEN,** waaronder eene IJZEREN KROON met 21 ENGELSCHE LAMPEN, geschikt tot verlichting van eene Kerk of groote ZAAL, en meer andere **GOEDEREN,** welke in een *WIJN-* en *KOFFIJHUIS* gevonden worden.
Te bezien Maandag bevorens van 10—12 en van 2—5 uur, alsmede Dingsdag voormiddag van 10—12 uur.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

HEDEN NAMIDDAG

te 3 uur, **finale uitverkoop** der overgeblevene **BEELDEN, ENZ.,** in het VERKOOPHUIS in de Oosterstraat alhier. — *Heden morgen* van 10 uur te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

VERKOOP VAN BEUKEN BOOMEN,

op **MORGEN** ZATURDAG den 4den October 1851, 's morgens te 10 uur, bij den Molen van H. VAN BRUGGEN, buiten het Kleine poortje alhier.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Morgen Zaturdag den 4den Oct.

1851, des namiddags te 3 uur, de geannonceerde Verkoop van 600 à 700 Hokken **HAVER,** en zulks bij perceelen, ten Huize van den Kastelein A. L. MELLES, buiten de Ebbingepoort, alhier.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Donderdag den 9den October

e.k., VERKOOPING van **ROERENDE GOEDEREN** vóór en in het Boelhuis in de Gelkingestraat; nader te detailleren.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

*** Mr. **R. FEITH,** Notaris te *Zuidbroek*, zal, op WOENSDAG den 8sten October 1851, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder G. MONKHOST, aldaar, publiek in Koop aanbieden:

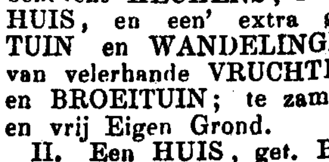

I. Een **HUIS,** get. B, no. 89, zijnde een voor eenige jaren nieuw gebouwd roijaal HEEREN HUIS, met onderscheidene ruime, naar den laatsten smaak ingerigte, van Stookplaatsen en velerhande Gerijfelijkheden voorziene KAMERS, benevens KEUKENS, KELDERS, STALLEN en KOETSHUIS, en een' extra grooten en smaakvol aangelegden TUIN en WANDELINGEN, benevens een' uitgestrekten, van velerhande VRUCHTBOOMEN rijk voorzienen MOES- en BROEITUIN; te zamen groot 2 B., 64 R. en 96 E. en vrij Eigen Grond.
II. Een HUIS, get. B, no. 97, ERF en TUIN, groot 4 R., 96 E., zijnde Pachtgrond, doende jaarlijks op Michiel *f* 3—00 tot pacht.
III. 1 B., 76 R., 50 E. extra best WEIDELAND, vrij Eigen Grond.
Alles staande en gelegen aan het Hoofddiep te *Zuidbroek*, en toebehoorende aan den Heer J. G. KRAMER; zijnde deze GOEDEREN dagelijks te bezien; inmiddels ***UIT DE HAND TE KOOP*,** en kunnende omtrent dezelve *nadere informatiën* bekomen worden bij genoemden Notaris.

*** Mr. **H. VAN BOLHUIS,** Notaris en Procureur te *Leens*, zal, ten verzoeke en ten Huize van JAN ALDERTS, Koopman en Kastelein te *Obergum*, en q.q., op VRIJDAG den 10den October 1851, des middags te 3 uur, publiek te Koop presenteren:

I. Eene BEHUIZING, geteekend no. 58, zijnde eene ***HERBERG*,** annexe STALLING en verdere AANHOORIGHEDEN, met de BEKLEMMING van derzelver *Erf*, groot 3 Roed. en 90 Ell., doende jaarlijks tot huur *f* 4,00, staande en gelegen aan de Straat te *Obergum;* en
II. Eene VELLEN SCHUUR of PAKHUIS, met de BEKLEMMING van derzelver *Erf*, groot 7 Roed. en [illegible] Ell., doende jaarlijks tot huur *f* 6—00, mede staande en gelegen te *Obergum.*

Mr. H. VAN BOLHUIS.

HOUTVEILING,

onder WERKELIJKE HOUTKOOPERS, op ZATURDAG den 11den October 1851, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van eene groote partij **VUREN MAATS en OVERMAATS BALKEN,** waaronder *drie* Ladingen nieuw aangevoerde van *Friedrichstadt;* verder eene partij **RIGA'S en STETTINER GREENEN BALKEN, JUFFERS, KOLDERS, enz.**

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

UIT DE HAND TE KOOP

Een **HUIS** en **TUIN,** in een of twee gedeelten, staande en gelegen op het florisantst te *Hoogezand* bij het *Kalkwijkster Hooghout*, aan den Heereweg, zeer geschikt tot allerhande AFFAIRES.
Te bevragen bij de Eigenaars,
de Wedw. P. P. KLIPHUIS, Bewoonster,
en P. P. KLIPHUIS, JR., te *Stads-Kanaal*

UIT DE HAND TE HUUR

Eene aanzienlijke **BEHUIZING** waarin onderscheiden VERTREKKEN, KELDER en REGENWATERSBAK met **SCHUUR** en grooten **TUIN** staande en gelegen aan den Grindweg, nabij de Kerk te *Nieuw Beerta;* zeer geschikt voor een' ***MEDECINAE DOCTOR*** of ***RENTENIER*** en tevens voor velerhande ***AFFAIRES;*** om des verkiezende terstond te aanvaarden. Te bevragen bij den Eigenaar B. L. BOELEMA te *Nieuw Beerta*, of te *Winschoten* ten KANTORE van den Notaris

Mr. B. HAITZEMA VIËTOR.

UIT DE HAND TE KOOP

Een **TJALKSCHIP,** oud 5 jaren met zijn' geheelen INVENTARIS; liggende *Wildervank.* Nadere informatie te bekomen bij
JAN R. GIEZEN,
te *Muntendam.*

WEGGELOOPEN,

bij de terugkomst van de ***SLOCHTER MARKT*,** den 1sten October: eene **OUDE ZWARTBONTE KOE.** Hij, die dezelve terugbrengt bij den Eigenaar KLAAS JANS ERK, te *Westerbroek*, zal GENEREUS BELOOND worden.

HET VORSTELIJK TANDPOEDER,

alom bekend als een UITMUNTEND MIDDEL tot **bewaring** van **MOND** en **TANDEN,** is steeds te bekomen à 60 Cents het verzegeld Doosje, bij den Boekhandelaar **J. SCHIERBEEK,** in de Guldenstraat, te *Groningen.*

De ondergeteekende berigt hiermede het geëerde Publiek dezer Stad, dat hij de **KAPPERSAFFAIRE** van den Heer **COURDIJ** heeft OVERGENOMEN.
Daar hij niet zal nalaten, door eene prompte en nette bediening zich het vertrouwen van het Publiek waardig te maken, hoopt hij ook dezelfde gunst en rekommandatie te mogen genieten als zijn Voorganger. Ten zijnen Huize, in de Poelestraat naast het Concerthuis, zijn tot zeer civiele prijzen te bekomen: **PARUIKEN, TOUPETS, TOEREN PARFUMERIEN.**

J. KERSTING, *Dames-Kapper.*

F. J. BOUWMEESTER,

in de Kijk-in-'t Jatstraat, letter I no. 6, tegen over de R. Kerk, heeft de eer het geëerde Publiek te berigten, dat zich alhier gevestigd heeft als

KAPPER.

Hij beveelt zich minzaamst aan in het maken van **PARUIKEN, TOUPETS, SCHEIDINGSTOEREN, VLECHTEN,** ENZ.

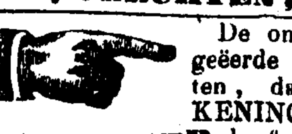

De ondergeteekende heeft de eer zijne geëerde Stad- en Landgenooten te berigten, dat hij thans voor EIGENE REKENING zich als **KAPPER en PARUIKMAKER** heeft gevestigd, in welk Vak hij laatstelijk verscheidene jaren is werkzaam geweest bij den Kapper J. COURDY, die thans naar *Wallachije* is vertrokken.
De grondige ervarenheid in zijn Vak, alsmede het vertrouwen, hem voortdurend geschonken door de geëerde Begunstigers van COURDY, doen hem hopen, dat hij nu in dezelfde gunst van zijne geëerde Stad- en Landgenooten mag deelen, waartoe hij zich ten vriendelijkste ieders gunst en rekommandatie aanbeveelt; zullende trachten, zulks door eene prompte en naauwkeurige bediening waardig te worden.
Hij heeft een' wélingerigten SALON in gereedheid, in de Oude Ebbingestraat, Westzijde, ten Huize van den Schrijnwerker KAJUTER, vroeger bewoond door den Kapper P. SATONY, waar hij dagelijks ter bediening van HEEREN en DAMES aanwezig en te ontbieden zal zijn.

N. J. W. CASPARIE,
Kapper.

Bij den ondergeteekende is op nieuw ontvangen eene groote sortering **BESPEELDE FORTE PIANO'S,** van 6 en 6½ Oct. uit de beroemdste Binnen- en Buitenlandsche Fabrieken, waarvan de meeste zoo goed als nieuw; alle uitmuntend geconserveerd en in stemming, welke voor de billijkste Prijzen kunnen geleverd worden.

- H. DE WIT,
Turftorenstraat, te *Groningen.*

Bij den ondergeteekende zijn voor lage prijzen te bekomen: een groot assortement **moderne BRUSSELSCHE HAARD- en KOLOMKAGCHELS,** ENZ., naar den laatsten smaak; kunnende dezelve ter verkiezing een Winter **op proef** gebruikt worden. Beveelt zich in de gunst en rekommandatie.

A. P. BOLSMAN,
Turftorenstraat, lett. C no. 8.

De ondergeteekende geeft door deze kennis aan zijn geachte Stad- en Landgenooten, dat zijn **WINKEL** ruim gesorteerd is van alle soorten van **KAGCHELS** en **TURFVATEN;** beloovende eene prompte en civiele bediening.

J. RODENBERG,
Kagchelmaker in de Nieuwe Ebbingestraat.

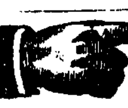

Bij de Wedw. **J. GOEDHUIS,** Heerestraat, zal op heden worden geslagt: extra puik vet en blank **ZOETEMELKS KALF,** zonder weerga.

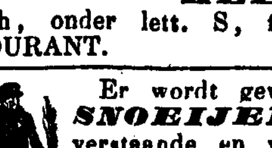

Wordt aangeboden, te ***Annerveensche Kanaal:*** **VRIJE KAMER, KOST** en **BEDIENING** aan een ***HEER;*** gadingmakende adresseren zich, onder lett. S, franko, aan het BUREAU dezer COURANT.

Er wordt gevraagd: een **TUINMAN,** ***SNOEIJEN*** en ***BROEIJEN*** grondig verstaande en van goede Getuigenissen voorzien, tegen Februarij aanstaande.
Adres bij den Heer D. G. RENGERS HO... SICCAMA, te *Hoogezand.*

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA